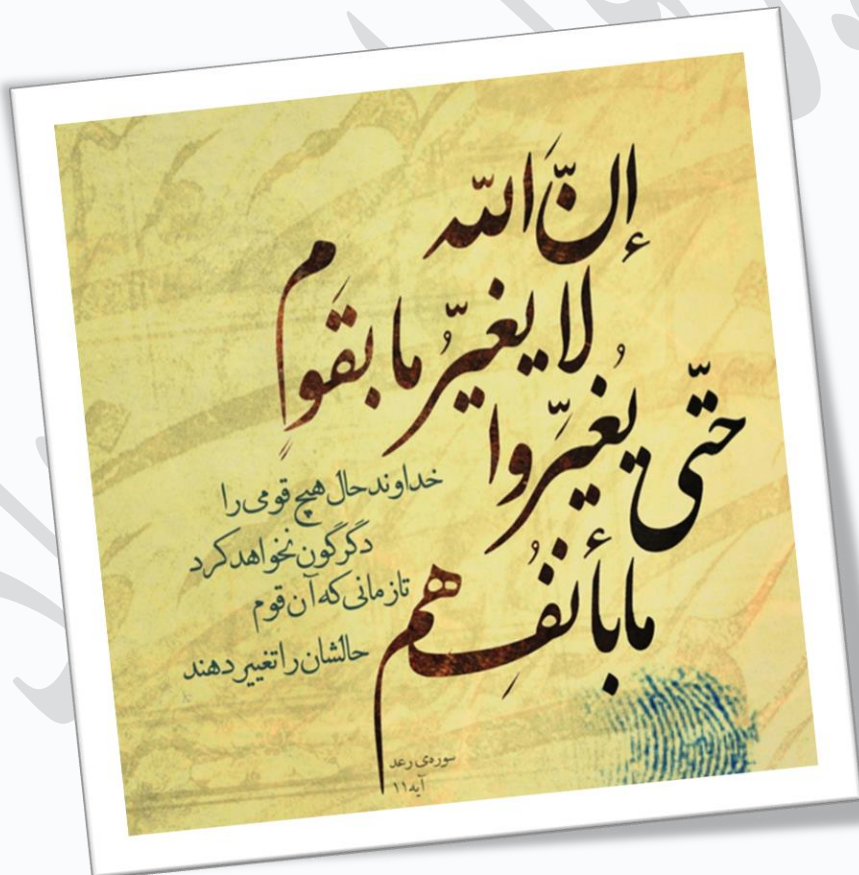

هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت

راهنمای اجرایی مدرسه

هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت

راهنمای اجرایی مدرسه

وزارت آموزش و پرورش
معاونت تربیت بدنی و سلامت

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت

سلامتی و آموزش و پرورش دو مقوله کاملاً به هم پیوسته هستند که به طور مستقیم و غیرمستقیم از هم تأثیر می‌گیرند. تحقیقات نشان می‌دهد سلامتی در دستیابی به موفقیت و پیشرفت ابعاد مختلف یک مدرسه نفوذ دارد. سلامت و تندرستی دانش‌آموزان باعث افزایش حضور در مدرسه، مشارکت و عملکرد تحصیلی بالاتر و کسب نتایج آموزشی موفق‌تر می‌باشد.

می‌توان گفت روح یک جامعه آموزشی موفق سلامتی حاکم بر آن است.

همچنین مدرسه در ارتقاء سلامت دانش‌آموزان جایگاه ویژه‌ای دارد. چرا که دانش‌آموزان در حین تحصیل روزانه مدت زمان طولانی را در مدرسه سپری می‌کنند و تعاملات فراوانی را با محیط و افراد تجربه می‌کنند که می‌تواند بر سلامت حال و آینده آنان اثرگذار باشد. بنابراین **تامین حداقل عوامل موثر بر حفظ و ارتقاء سلامت آنها در هر مدرسه ضروری است.**

از طرفی دانش‌آموزان در مدرسه علاوه بر یادگیری مهارت خواندن و نوشتن می‌توانند دانش، نگرش، رفتار و مهارت‌هایی را کسب کنند که پایه و اساس تبدیل شدن به شهروندانی سالم، تحصیل‌کرده و متعهد باشد. از این رو مدارس در کنار آموزش، به عنوان مکانی برای ترویج رفتارهای سالم از جمله: فعالیت بدنی و آمادگی جسمانی، تغذیه مناسب، عدم مصرف دخانیات، پیشگیری از خشونت و زورگویی و شناخته

غیرقابل استناد

می شوند. این رفتارها نیز علاوه بر تاثیر بر سلامت فردی، نقش تعیین کننده ای بر سلامت خانواده و جامعه دارد.

بنابر این بهترین اتفاق در مفهوم هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت، تغییر رویکرد ها به سوی به رسمیت شناختن به هم پیوستگی لاینفک سلامت و آموزش و پرورش و مد نظر قرار دادن این حقیقت در تمام برنامه های مدرسه است.

تعریف مدرسه مروج سلامت

مدرسه مروج سلامت مدرسه ای است که به طور مداوم ظرفیت های خود را به عنوان یک محیط سالم برای زندگی، یادگیری و کار، تقویت می کند. مدرسه مروج سلامت همچنین مدرسه ای است که همه اعضای جامعه ی آن برای ارتقاء و حفظ سلامتی و توانمند سازی دانش آموزان، معلمان و کارکنان، والدین و جامعه بزرگتر همکاری می کنند.

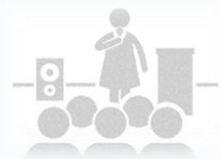
غير قابل استناد

غير قابل استناد

استانداردهای مدرسه مروج سلامت

با استانداردهای
مدرسه مروج سلامت
بیشتر آشنا شویم!!!

استاندارد های هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت

۱. مدیریت ، رهبری ، سیاست ها و منابع مدرسه: رویکرد مدرسه در مدیریت ، تعهد و سرمایه گذاری برای تبدیل شدن به یک مدرسه مروج سلامت وجود دارد.

۲. مشارکت مدرسه و جامعه: مشارکت و همکاری جامعه مدرسه از جمله معلمان ، دانش آموزان ، والدین و جوامع محلی برای حمایت از مدرسه مروج سلامت وجود دارد.

۳. برنامه های آموزشی مدرسه: برنامه های آموزشی در مدرسه شامل آموزش بهداشت در چهار بعد سلامتی ، به دانش آموزان ، اولیاء ، معلمان و کارکنان مدارس اجرایی شود.

۴. محیط اجتماعی – عاطفی مدرسه: مدرسه از نظر اجتماعی – عاطفی دارای محیطی امن و حمایتی است به طوری که در آن دانش آموزان احساس احترام ، مشارکت و تعلق به مدرسه داشته و در روابط اجتماعی خود ارتقاء سلامت و بهزیستی را ترویج می نمایند.

۵. محیط فیزیکی مدرسه: مدرسه دارای فضای فیزیکی سالم ، ایمنی باشد و همچنین در خصوص فعالیت های زیست محیطی (فضای سبز و تفکیک زباله و برنامه پاکسازی محیط مدرسه) نیز پویا است.

غیرقابل استناد

۶. خدمات بهداشتی مدرسه: همه دانش آموزان و کارکنان به خدمات بهداشتی جامع مبتنی بر مدرسه یا مرتبط با مدرسه دسترسی دارند که نیازهای بهداشتی جسمی، عاطفی، روانی - اجتماعی و مشاوره ای آنها را برطرف می کند.

۷. بهبود تغذیه در مدرسه: انجام فعالیت ها و برنامه های فرهنگ سازی تغذیه سالم و تغذیه بومی، مکمل یاری، و فضای فیزیکی به عنوان پایگاه تغذیه سالم در مدرسه وجود دارد.

۸. فعالیت بدنی در مدرسه: برنامه های آموزشی درخصوص اهمیت و تشویق گروه های هدف و اجرای برنامه های فعالیت بدنی در مدرسه وجود دارد.

استاندارد ۱:

مدیریت، رهبری، سیاست ها و منابع مدرسه

ضرورت: مدرسه مروج سلامت نیازمند تعهد، سرمایه گذاری، برنامه ریزی و تخصیص منابع توسط مسئولین مدرسه است.

سلامتی برآموزش اثر می گذارد و آموزش بر سطح سلامتی

سلامتی به طور نامحسوس بر فرآیندها، برنامه ها و سیاست های مدرسه تاثیر می گذارد و نمود آن در کیفیت و برون داد مدرسه آشکار می شود.

بنابراین باور و به رسمیت شناختن این واقعیت توسط مسئولین مدرسه بسیار تاثیر گذار است، چرا که در این صورت "سلامتی نیز به عنوان ارزش ها، اولویت ها و نیازهای مدرسه شناخته می شود" و

غیرقابل استناد

بر این اساس تعهد، سرمایه گذاری، برنامه ریزی و تخصیص منابع مدرسه برای ارتقای سلامت مدرسه محقق می شود .

هدف: هدف این استاندارد تحقق تعهد و سرمایه گذاری مسئولین مدرسه برای اجرای مداوم و پایدار سیاست ها و برنامه های مدرسه مروج سلامت است به طوری که نتیجه آن در ساختار و عملکرد مدیر، کارکنان، معلمان، دانش آموزان و والدین آنان دیده شود و به طور مستمر توسط مسئولین مدرسه مورد پایش و ارزشیابی قرار گیرد .

بیانیه استاندارد:

مدرسه مامتعهد می گردد به طور هوشمند و مستمر برای ارتقا سلامت مدرسه ، برنامه ریزی و سرمایه گذاری کند.

برای رسیدن به استاندارد یک چه کنیم ؟

اقدامات

۱،۱) نیازهای مدرسه براساس استاندارد های مدرسه مروج سلامت و نیازهای مملی مدرسه مشخص گردد .	۱. سیاست های مدرسه را برای تبدیل شدن به مدرسه مروج سلامت مشخص کنید.
۱،۲) سیاست های مدرسه براساس نیاز مملی و اولویت های شناسایی شده توسط دانش آموزان ، معلمان و کارکنان مدرسه و جوامع مملی در حیطه های کلیدی (مانند آموزش، خدمات بهداشتی، محیط فیزیکی و ایمنی، محیط اجتماعی عاطفی مدرسه ، رفاه، تغذیه) تعیین شود.	
۱،۳) سیاست های مدرسه همسو با سیاست های ملی باشد.	
۱،۴) سیاست های مدرسه تداوم یارگیری و ارتقای سلامت را در مدرسه تضمین کند.	
۲،۱) اقدامات لازم بر اساس سیاست ها و نیاز های سلامتی مدرسه در برنامه عملیاتی مشخص شود.	۲- برای سیاست های سلامت جامعه مدرسه برنامه عملیاتی تهیه کنید .
۲،۲) برنامه عملیاتی ، نقش ها و مسئولیت های هیئت مدیره مدرسه، مدیریت، کارکنان، دانش آموزان، والدین و مراقبین و جوامع مملی را به طور شفاف بیان کند.	

غیر قابل استناد

۲،۳ اقدامات و نقش ها به صورت فراگیر، عادلانه از طریق برنامه ریزی مشارکتی باشد.	
۲،۱ تعاملات متناسب با نیاز های سلامت مدرسه و پتانسیل جوامع محلی در تامین آن در برنامه عملیاتی مشخص شود. این تعاملات و همکاری می تواند شامل مشارکت با مقامات و جوامع محلی باشد مانند وادع بهداشتی محلی، شهرداری منطقه، اداره ورزش و جوانان، داوطلبان سلامت محله، فیرین محلی، بسیج محلات، خانه های سلامت محلات، مدارس دیگر در صورت لزوم..... باشد.	۲. تعامل منظم، ارتباط و همکاری با جامعه مدرسه و جوامع محلی را طبق استاندارد ۲ در برنامه عملیاتی تعریف کنید.
۲،۲ این تعاملات و همکاری شامل مشارکت با والدین و انجمن اولیا و مربیان باشد.	
۲،۳ فقط مشی ها، اقدامات و نقش و انتظارات مدرسه به وضوح به همه افراد مرتبط ابلاغ شود.	
۳،۱ منابع برای اجرا و نظارت بر سیاست ها مشخص شود.	۳. منابع انسانی، اطلاعاتی، مالی و تجهیزاتی مدرسه را برای پیشرفت در جهت تبدیل شدن به یک مدرسه مروج سلامت بررسی و در برنامه عملیاتی مشخص کنید.
۳،۲ تفصیص مستمر منابع تعریف شده و در بودجه بندی گنجانده شود.	
۳،۳ برای یادگیری حرفه ای معلمان و سایر کارکنان مدرسه، از جمله کارکنان مراقبت های بهداشتی، در جهت تبدیل شدن به مدرسه مروج سلامت منابع خاص پیش بینی شود.	
۴، سیستم های نظارت بر پیشرفت و اجرای برنامه عملیاتی و دستورالعمل ها به وضوح بیان شود.	۴. به طور منظم برای اجرای سیاست ها، اقدامات و منابع مدرسه نظارت کنید.

ابزار خود ارزیابی

چک لیست خود ارزیابی مدیریت، رهبری، سیاست ها و منابع مدرسه				
ردیف	موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱	آیا و سیاست های مدرسه برای تبدیل شدن به مدرسه مروج سلامت مشخص کرده ایم؟			
۲	آیا برای تحقق سیاست های سلامت جامعه مدرسه برنامه عملیاتی تهیه کرده ایم ؟			

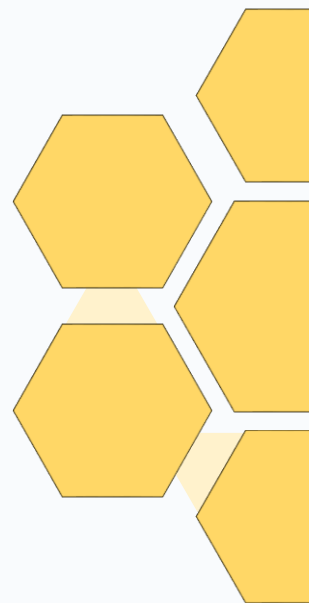
غیرقابل استناد

۳	آیا منابع مورد نیاز را مشخص و در برنامه گنجانده ایم؟		
۴	آیا در برنامه مسئولیت ها را مشخص نموده ایم؟		
۵	آیا اجرای برنامه عملیاتی و میزان دستیابی به اهداف را به طور مستمر پایش و ارزشیابی می کنیم؟		

استاندارد ۲:

مشارکت مدرسه و جامعه

ضرورت: مشارکت و مشاوره فعال در جامعه مدرسه (کارکنان مدرسه ، دانش آموزان ،والدین و مراقبین سلامت) و بین مدرسه و جامعه محلی برای اجرای مدرسه مروج سلامت ضروری

غیرقابل استناد

است. رویکرد مدرسه مروج سلامت ایجاب می کند که کل جامعه مدرسه درگیر و همه ذینفعان با چشم انداز مشترک و هماهنگ، برای موفقیت متعهد باشند. مشارکت و همکاری مدرسه و جامعه در رابطه با سلامتی و بهزیستی دانش آموزان، تاثیرات بلندمدت و ماندگاری خواهد داشت.

هدف: هدف این استاندارد موفقیت در جلب همکاری، مشارکت و بهره مندی از توانایی ها و منابع افراد درون جامعه مدرسه و ذینفعان محلی در تحقق اهداف مدرسه مروج سلامت می باشد.

بیانیه استاندارد:

مدرسه ما و جامعه محلی برای ایجاد یک مدرسه مروج سلامت مشارکت و همکاری می کنند.

برای رسیدن به استاندارد دو چه کنیم؟

غیر قابل استناد

۱، کمیته هایی برای تسهیل همکاری در داخل مدرسه و بین مدرسه و جوامع محلی تشکیل و اعضاء آن مشخص شود.	۱.۱. مشارکت و همکاری دانش آموزان، والدین و خانواده ها در تمامی
۲، اولدین و خانواده ها، برنامه ریزی برای مدرسه مروج سلامت و اجرای فعالیت های آن مشارکت داده شوند.	جنبه های برنامه عملیاتی مدرسه مرتبط با مدرسه مروج سلامت
۳، نمایندگان از دانش آموزان برای شرکت و همکاری با کمیته مدرسه مروج سلامت انتخاب شوند و به طور منظم و معنادار با آنها مشورت شود.	استفاده کنید.
۴، شیوه مشارکت فعال و تعیین نقش دانش آموزان به ویژه سفیران سلامت در برنامه عملیاتی مشخص شود و سرمایه گذاری هایی برای ارتقای شایستگی دانش آموزان برای انجام فعالیت های مدرسه مروج سلامت انجام شود.	
۱، ۲ جوامع محلی موثر بر ارتقا سلامت مدرسه را از جمله خیرین محله ، بسیج محلات ، هلال احمر ، فانه سلامت محله ، شهرداری منطقه و..... شناسایی شود .	۲. از مشارکت و همکاری جوامع محلی دولتی و غیر دولتی موثر در ارتقا سلامت مدرسه تان استفاده کنید.
۲، ۲ نوع همکاری و مشارکتی که هر یک جوامع محلی می توانند در تامین نیاز های سلامتی مدرسه و منابع مورد نیاز داشته باشند مشخص شود .	
۲، ۳ تعاملات رسمی و غیر رسمی با جوامع محلی جهت تحقق بند ۲، ۲ انجام شود.	
۱، ۳ معلمان و کارکنان مدرسه برای تحقق اهداف مدرسه مروج سلامت توانمند شوند .	۳.۱. مشارکت و همکاری معلمان و
۲، ۳ نقش معلمان در راهنمایی دانش آموزان برای حفظ و ارتقا سلامت مشخص شود	کارکنان مدرسه در تمامی جنبه های برنامه عملیاتی مدرسه مرتبط با مدرسه مروج سلامت استفاده کنید.
۴، شیوه نظارت بر پیشرفت و عملکرد مشارکت مدرسه و جامعه در اجرای مدرسه مروج سلامت و بازفرد آن مشخص شود.	۴. بر پیشرفت و عملکرد مشارکت مدرسه و جامعه در اجرای مدرسه مروج سلامت نظارت کنید.

غیرقابل استناد

ادامه اقدامات

۵. شورای سلامت	۱-۵ افراد شورای سلامت مدرسه طبق دستورالعمل انتقاب و ابلاغ صادر و شورای سلامت مدرسه هر ۲ ماه یکبار (حداقل ۴ بار در سال) برگزار گردد.
* (اعضاء و شرح انتظارات در ذیل جدول آمده است.)	۲-۵ استانداردها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت و برنامه عملیاتی مربوطه برای اعضای شورای سلامت مدرسه تبیین و توییه گردد.
	۳-۵ نقش و شرح انتظارات از اعضای شورای سلامت مدرسه به کلیه اعضاء ابلاغ گردد.
	۴-۵ روند پیشرفت برنامه و تحقق اهداف مدرسه مروج سلامت و نتایج ممیزی داخلی در شورای سلامت مدرسه بررسی و جهت رفع نقاط ضعف برنامه ریزی گردد.
۶- سفیران سلامت دانش آموز را انتقاب کنید.	۱-۶ سفیران سلامت دانش آموز انتقاب، گروه بندی و نقش های آنان در سلامت مدرسه مشخص گردد.
۷- اطلاع رسانی عمومی داشته باشید	۱-۷ برنامه ای برای اطلاع رسانی والدین از طریق رسانه های مدرسه و شبکه های اجتماعی طراحی و اجرا گردد.
۸- جلسات توییهی درون مدرسه را برگزار کنید.	۱-۸ توییه استانداردهای مدرسه مروج سلامت و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت در جلسه انجمن اولیا مربیان مدرسه انجام و حمایت آنها جلب گردد.
	۲-۸ یک جلسه توییهی ویژه معلمان برگزار و آموزش استانداردها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت برای آنان ارائه شود.
	۳-۸ یک جلسه توییهی ویژه والدین دانش آموزان برگزار و آموزش استانداردها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت برای آنان ارائه شود.
	۴-۸ برنامه آموزشی منظم و مداوم برای توانمندسازی <u>سفیران سلامت</u> در طول سال تهیه و اجرای شود.
	۵-۸ برنامه آموزشی منظم و مداوم برای توانمند سازی معلمان در طول سال تهیه و اجرای شود.

۹- جلسات توجیهی
جوامع محلی را برگزار
کنید .

۹-۱ جلسات توجیهی در فصول استاندارد های مدرسه مروج سلامت و سیاست های برنامه هر مدرسه یک
مدرسه مروج سلامت برای جوامع محلی موثر در تامین نیاز های سلامت مدرسه مانند شهرداری منطقه
،فیرین محلی، بسیج محلات ،خانه های سلامت محلات ، مدارس دیگر در صورت لزوم و..... برگزار گردد.

دانش آموزان چگونه می توانند در اجرای برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت کمک کنند ؟

هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت

دانش آموزان چه می توانند بکنند ؟

روش های برخورد با خشونت
و زورگویی را بیاموزید

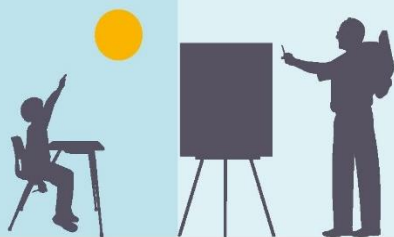

نحوه دریافت مراقبت های اولیه بهداشتی، مشاوره
و حمایت درمانی در صورت نیاز را فراگیرید

در حفظ ایمنی محیط مدرسه ، افزایش فضای سبز و برنامه پاکسازی
محیط مدرسه با مسئولین مدرسه همکاری و مشارکت کنید

بیاموزید چگونه از سلامتی خود مراقبت کنید و
سوالات خود را از معلم یا مراقب سلامت پرسید

همه افراد اطراف خود را تشویق کنید
تا سالم زندگی کنند

به طور فعال و موثر در کمیته های سلامت
مدرسه حضور داشته باشید تا مدرسه خود
را به مکان بهتری برای یادگیری تبدیل کنید

برای توانمند سازی و افزایش شایستگی های سفیران سلامت دانش آموز برنامه ریزی کنید و با تعیین نقش های موثر برای آنان در اجرای مدرسه مروج سلامت از مشارکت دانش آموزان بهره بگیرید .

ابزار خودارزیابی :

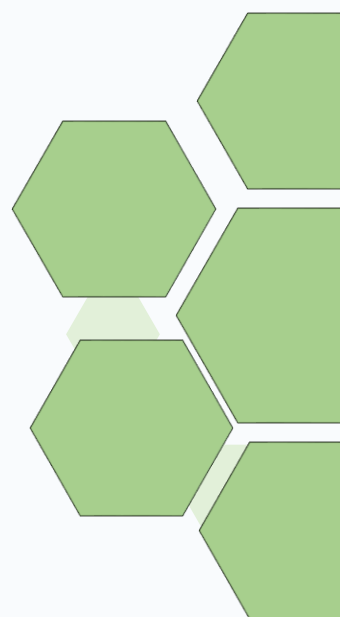
چک لیست خود ارزیابی مشارکت مدرسه و جامعه				
ردیف	موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱	آیا شورای سلامت مدرسه را تشکیل داده ایم ؟			
۲	آیا شورای سلامت مدرسه ما در اجرای استانداردهای مدرسه مروج سلامت موثر عمل می کند ؟			
۳	آیا دانش آموزان سفیران سلامت مدرسه ما ، در حفظ و ارتقا سلامت مدرسه موفق هستند؟			
۴	آیا سایر دانش آموزان مدرسه ما ، در حفظ و ارتقا سلامت مدرسه موفق هستند؟			

غیرقابل استناد

۵	آیا از عملکرد معلمان برای تحقق استاندارد های مدرسه مروج سلامت راضی هستیم ؟		
۶	آیا مشارکت والدین در رفع مشکلات بهداشتی مدرسه ما موثر بوده است ؟		
۷	آیا مشارکت انجمن اولیا و مربیان در رفع مشکلات بهداشتی مدرسه ما موثر بوده است ؟		
۸	آیا با مشارکت و همکاری جوامع محلی دولتی و غیر دولتی خیرین محله ، بسیج محلات ، هلال احمر ، اداره ورزش و جوانان ، داوطلبان سلامت محلی خانه سلامت محله ، شهرداری منطقه و توانسته ایم نیازهای سلامتی مدرسه را تامین کنیم ؟		

استاندارد ۳:

برنامه های آموزشی مدرسه

ضرورت: مدرسه به عنوان یک پایگاه تعلیم و تربیت با اجرای برنامه های آموزشی هدفمند سلامت می تواند بردانش، مهارت، نگرش و رفتارسلامتی دانش آموزان و جامعه مدرسه تاثیر بگذارد و به ارتقای سواد سلامت آنان کمک کند.

همچنین مدرسه بابتکارگیری شیوه های نوین و فعال یادگیری دربرنامه های آموزشی می تواند زمینه یادگیری عمیق دانش آموزان رافراهم کند که درآن دانش نه تنها حفظ و درک می شود بلکه مهارت سلامت برای دانش آموز قابل اجراو منجر به تغییر رفتار شود .

هدف: هدف این استاندارد اجرای برنامه های آموزشی متناسب با ابعاد سلامتی (سلامت جسمانی ، روانی اجتماعی و معنوی و نهایتا بهزیستی) و بر اساس نیازهای رشدی و یادگیری محلی و جنسیت دانش آموز در هر پایه تحصیلی به شیوه های فعال یادگیری است. (آنچه لازم است دانش آموزان بدانند و به آن عمل کنند نه آنچه برای دانستن مفید است)

بیانیه استاندارد:

مدرسه ما آموزش سلامت و توانمند سازی دانش آموزان ، معلمان و والدین را با برنامه ای منظم و مداوم انجام می دهد .

غیر قابل استناد

اقدامات

۱،۱ استانداردها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت در جلسه <u>انجمن اولیا و مربیان</u> مدرسه و جلب حمایت آنها آموزش داده شود. ۲،۱ یک جلسه آموزشی - توجیهی <u>ویژه معلمان</u> و آموزش استانداردها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت و توجیه برنامه برگزار گردد.	۱. جلسات توجیهی و آموزشی درون مدرسه و برون مدرسه برای آموزش استانداردها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت برگزار کنید.
۳،۱ جلسه آموزشی - توجیهی <u>ویژه والدین</u> دانش آموزان و آموزش استانداردها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت و توجیه برنامه برگزار گردد. ۴،۱ جلسات توجیهی در خصوص استانداردها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت برای جوامع محلی موثر در تامین نیاز های سلامت مدرسه مانند شهرداری منطقه، خیرین محلی، بسیج محلات، خانه های سلامت محلات، مدارس دیگر در صورت لزوم و..... برگزار گردد.	
۲،۲ دسترسی دیجیتال (شبکه های اجتماعی)، ایپاد دسترسی فیزیکی (اطلاع رسانی در برد اختصاصی، مفتوای آموزشی متناسب در کتابخانه) ایپاد گردد. "می توان کتابخانه سلامت هم ایپاد کرد."	۲. دسترسی به مطالب آموزشی کلیدی بر اساس نیازهای رشدی و یادگیری محلی و جنسیت دانش آموز در هر پایه
۲،۲ اطلاع رسانی به دانش آموزان در خصوص نحوه دسترسی به مطالب آموزشی کلیدی سلامت مورد نیاز شان توسط مدیر، معلمان و کارکنان مدرسه انجام شود. ۲،۳ استراتژی های یادگیری از راه دور و آموزش از راه دور برای تکمیل آموزش ها و ترویج سلامت به کار روند.	تفصیلی در مدرسه ایپاد کنید.

ادامه برای رسیدن به استاندارد ۳ چه کنیم ؟

اقدامات

۴. نیازهای آموزشی سلامت ، معلمان ، دانش آموزان ، والدین مدرسه را شناسایی کنید و در برنامه عملیاتی مطرح شده در استاندارد یک ، در قالب یک برنامه آموزشی بگنجانید .	۱،۴ نیاز های آموزشی سلامت در ابعاد سلامت جسمی ، روانی اجتماعی و عاطفی را به تفکیک برای معلمان ، والدین ، دانش آموزان توسط مسئولین مدرسه شناسایی گردد (مراکز ۳ نیاز آموزشی)
۵. نقش دانش آموزان ، والدین و معلمان همچنین جوامع محلی را برای بهتر برگزار کردن آموزش ها تعریف و در برنامه عملیاتی ذکر کنید .	۲،۴ براساس نیازها، برنامه آموزش سلامت باهدف ایجاد دانش، نگرش ، مهارت های مرتبط و رشد اجتماعی دانش آموزان به صورت دوره ای وبا استفاده از شیوه های فعال آموزشی در طول سال تمصیلی طراحی و اجرا گردد.
۵،۲ یک برنامه آموزشی منظم و مداوم برای توانمند سازی <u>معلمان</u> در طول سال تهیه و اجرا گردد.	۱،۵ برنامه آموزشی منظم و مداوم برای توانمند سازی <u>سفیران سلامت</u> در طول سال تهیه و اجرا گردد.
۵،۳ معلمان اقداماتی بهداشتی متناسب نیازهای رشدی دانش آموزان را در کلاس درس اعلام کنند .	۵،۲ یک برنامه آموزشی منظم و مداوم برای توانمند سازی <u>معلمان</u> در طول سال تهیه و اجرا گردد.
۵،۴ معلمان و کارکنان مدرسه به گونه ایی توانمند شوند که بتوانند در یادگیری آموزش سلامتی و رفتارهای بهداشتی دانش آموزان را راهنمایی و در صورت نیاز ارجاع دهند.	۵،۳ معلمان اقداماتی بهداشتی متناسب نیازهای رشدی دانش آموزان را در کلاس درس اعلام کنند .
۵،۵ برنامه های آموزشی به گونه ای باشد که دانش آموزان را به تعاملات و همکاری تشویق کند .	۵،۴ معلمان و کارکنان مدرسه به گونه ایی توانمند شوند که بتوانند در یادگیری آموزش سلامتی و رفتارهای بهداشتی دانش آموزان را راهنمایی و در صورت نیاز ارجاع دهند.
۵،۶ برای اجرای آموزش ها علاوه بر جامعه مدرسه از جوامع محلی نیز بهره گرفته شود .	۵،۵ برنامه های آموزشی به گونه ای باشد که دانش آموزان را به تعاملات و همکاری تشویق کند .
۶. آموزش ها را ارزشیابی کنید	۶،۱ برنامه ای برای ارزشیابی آموزش ها طراحی و اجرا گردد .

ابزار خودارزیابی :

چک لیست خود ارزیابی برنامه های آموزشی مدرسه

ردیف	موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱	آیا انجمن اولیا مربیان، معلمان، والدین، مدرسه ما در خصوص استانداردها و سیاست های برنامه هر مدرسه یک مدرسه مروج سلامت توجیه شده اند ؟			
۲	آیا جوامع محلی موثر در تامین نیاز های سلامت مدرسه ما مانند شهرداری منطقه، خیرین محلی، بسیج محلات، خانه های سلامت محلات، مدارس دیگر در صورت لزوم و..... توجیه شده اند ؟			
۳	آیا دانش آموزان مدرسه ما اگر بخواهند در مورد یک موضوع سلامتی شان اطلاعات درستی را بدست آورند، در مدرسه دسترسی مناسب براساس نیازهای رشدی و یادگیری محلی و جنسیت دانش آموز درهر پایه تحصیلی ایجاد کرده ایم؟ (فیزیکی، دیجیتالی آموزش از راه دور و.....)			
۴	آیا به دانش آموزان روش های دسترسی به اطلاعات سلامتی صحیح را آموخته ایم ؟			
۵	آیا معلمان و سایر کارکنان می توانند برای دسترسی به این اطلاعات دانش آموزان را راهنمایی کنند ؟			
۶	آیا برای آموزش سلامت براساس نیاز های دانش آموزان، معلمان و والدین مدرسه در طول سال تحصیلی برنامه ریزی کرده ایم؟			
۷	آیا در آموزش ها از روش های یادگیری فعال و مشارکت دانش آموز استفاده می کنیم ؟			
۸	آیا موفق شده ایم از مشارکت و حمایت جوامع محلی برای تامین نیاز های آموزشی سلامت استفاده کنیم ؟			

غیرقابل استناد

۹	آیا سفیران سلامت مدرسه آموزش های سلامت لازم را دیده اند ؟		
۱۰	آیا معلمان مدرسه آموزش های سلامت لازم را دیده اند ؟		
۱۱	آیا معلمان توصیه های بهداشتی متناسب نیازهای رشدی دانش آموزان را در کلاس ها مطرح می کنند ؟		
۱۲	آیا آموزش ها را ارزشیابی کرده ایم ؟		

استاندارد ۴:

محیط اجتماعی - عاطفی مدرسه:

ضرورت: تغییر رویکرد به سمت ایجاد محیط آموزشی امن و حمایتی برای مدرسه حیاتی است. محیط اجتماعی - عاطفی مدرسه شامل هنجارها، ارزش ها، رفتارها و نگرش های افراد در جامعه مدرسه (معلمان ، کارکنان و دانش آموزان) و کیفیت روابط بین فردی و تعاملات آنها است. برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب در مدرسه ، باید فضایی امن و حمایتی در مدرسه حاکم شود به طوری که در آن دانش آموزان احساس احترام ، مشارکت و تعلق به مدرسه داشته و در روابط اجتماعی خود ارتقاء سلامت و بهزیستی را ترویج کنند و نهایتاً برون داد آن ، نهادینه شدن ارتباط اجتماعی - عاطفی مثبت در عملکرد بین فردی آینده دانش آموزان در خانواده، جامعه و محل کارشان خواهد بود .

هدف: هدف استاندارد ۴ تحقق سرمایه گذاری اختصاصی در محیط اجتماعی - عاطفی مدرسه برای ارتقای رفاه ، اعتماد به نفس و احترام متقابل همه اعضای مدرسه و جوامع محلی است.

غیرقابل استناد

مدرسه مروج سلامت مستلزم آن است که برنامه جامع، برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مثبت در اولویت سیاست مدرسه قرار گیرد به طوری که صفات و ویژگی های آن در تمام تعاملات دانش آموزان، پرسنل و اعضای جامعه مدرسه تجسم پیدا کند.

بیانیه استاندارد:

مدرسه ما برای ایجاد یک محیط اجتماعی- عاطفی مثبت ، حمایتی و امن تلاش می کند.

اقدامات

۱، برنامه ریزی شود در مدرسه روابط و تعاملات به گونه ای پرورش یابد که عزت نفس و اعتماد به نفس را در همه افراد (معلمان ، دانش آموز، والدین) تقویت کند.	۱. سیاست های مدرسه را در مسیرهای مشخص برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب در مدرسه تعیین کنید.
۲، برنامه ریزی شود برای ایجاد محیطی امن و حمایتی در مدرسه، افراد در جامعه مدرسه با احترام و مهربانی در تمام تعاملات با یکدیگر رفتار کنند. (به عنوان مثال مزف تممل تبعیض ، زورگویی و ترساندن ، تنبیه بدنی یا آزار و اذیت .)	
۳، برنامه ریزی شود محیط اجتماعی - عاطفی مدرسه، برابری را ترویج دهد به عنوان مثال ترویج فراگیر بودن، استقبال از تنوع، کوناگونی و تفاوت در افراد جامعه مدرسه و جامعه ملی	
۴، برنامه ریزی شود تغییرات لازم در محیط فیزیکی مدرسه برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی انجام شود به عنوان مثال استفاده از رنگ ها در مکان های مختلف و مناسب سازی رنگ کلاس ها با سن و جنس دانش آموز، رنگ نیمکت ها و....	
۵، برنامه های اجتماعی تفریحی برای دانش آموزان تنها و مشترک با والدین اجرا شود.	

غیر قابل استناد

۲,۱ اصول مورد نظر برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب در مدرسه مشخص شود (برای اینکار از مشارکت و نظر سنجی ذینفعان در مدرسه و همچنین جوامع محلی استفاده و توافق شود) ۲,۲ نیازهای مدرسه برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب بر اساس اصول توافقی بند ۲,۱ مشخص گردد.	۲. منابع مورد نیاز و نقش مشارکت مدرسه و جامعه در تامین منابع را برای ایجاد و ترویج محیطی اجتماعی و عاطفی مدرسه مشخص کنید.
۲,۳ از مشارکت و حمایت جامعه مدرسه (معلمان ، دانش آموز، والدین) انجمن اولیا و مربیان و جوامع محلی مانند شهرداری منطقه ، فیرین محلی، بسیج محلات ، فانه های سلامت محلات ، مدارس دیگر در صورت لزوم و..... برای ایجاد محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب مدرسه استفاده گردد. ۲,۴ معلمان آموزش حرفه ای برای توسعه مهارت ها برای حمایت از یک فضای مدرسه ایمن و سالم ، از جمله افزایش ارتباطات با دانش آموزان و خانواده ها، دریافت کنند.	
۳,۱ مسئولین مدرسه برنامه هایی برای تشفیص و شناسایی هر گونه اختلال در محیط اجتماعی - عاطفی توسط دانش آموزان و معلمان داشته باشند و مداخله مناسب اقدامات اصلاحی لازم را برای حفظ محیط اجتماعی - عاطفی مطلوب مدرسه انجام دهند.	۳. محیط اجتماعی - عاطفی در مدرسه را به طور منظم نظارت کنید و اقدامات اصلاحی و پسنفوراند برای تضمین و اطمینان از یک محیط مثبت انجام دهید.

برای رسیدن به استاندارد ۴ چه کنیم ؟

ابزار خودارزیابی :

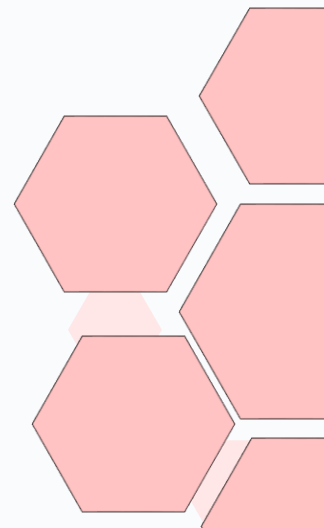
چک لیست خود ارزیابی محیط اجتماعی - عاطفی مدرسه				
توضیحات در صورت لزوم	خیر	بلی	موضوع	ردیف
			آیا برنامه های موثر در پرورش روابط و تعاملات به منظور تقویت عزت نفس و اعتماد به نفس در معلمان ، کارکنان و دانش آموزان اجرا کرده ایم ؟	۱

غیرقابل استناد

۲	آیا برنامه های موثر برای ایجاد احترام و مهربانی در رفتار و تمام تعاملات معلمان ، کارکنان و دانش آموزان با یکدیگر به منظور فراهم نمودن محیطی امن و حمایتی در مدرسه اجرا کرده ایم ؟		
۳	آیا برنامه های ما برای حذف تحمل تبعیض ، زورگویی و ترساندن ، تنبیه بدنی یا آزار و اذیت در مدرسه موثر بوده است ؟		
۴	آیا موفق شده ایم تغییرات لازم در محیط فیزیکی برای ایجاد محیط اجتماعی – عاطفی در مدرسه مانند استفاده از رنگ ها در مکان های مختلف و مناسب سازی رنگ کلاس ها با سن و جنس دانش آموز ، رنگ نیمکت ها و.... انجام دهیم ؟		
۵	آیا برنامه های اجتماعی تفریحی برای دانش آموزان تنها و مشترک با والدین در مدرسه ما موفق است ؟		
۶	آیا منابع مورد نیاز برای ترویج محیطی اجتماعی و عاطفی حمایتی و امن در مدرسه با همکاری ، مشارکت و حمایت جامعه مدرسه و جوامع محلی تامین شده است ؟		
۷	آیا معلمان مدرسه ما به طور حرفه ای برای توسعه مهارت ها و حمایت از یک محیط مدرسه ایمن و سالم، از جمله افزایش ارتباطات با دانش آموزان و خانواده ها، توانمند هستند؟		
۸	آیا محیط اجتماعی – عاطفی در مدرسه را به طور منظم برای تشخیص و شناسایی هر گونه اختلال نظارت می کنیم و در انجام اقدامات اصلاحی و پاسخورانده برای تضمین و اطمینان از یک محیط مثبت موفق بوده ایم؟		

استاندارد ۵:

محیط فیزیکی مدرسه:

غیرقابل استناد

ضرورت: محیط فیزیکی مدرسه به دلیل حضور مستمر و طولانی دانش آموز و جامعه مدرسه به طور مستقیم و غیر مستقیم بر سلامت آنها تأثیر می گذارد. تأثیر مستقیم آن بر رفاه و یادگیری (مانند محیط های فیزیکی تمیز و در دسترس که با مقررات ایمنی و بهداشتی مطابقت دارد) و تأثیرات غیرمستقیم (مانند تبلیغات).

یک محیط سالم و امن در مدرسه، دسترسی به پیش نیازهای لازم برای سلامتی و یادگیری بهینه از قبیل: روشنایی، آب آشامیدنی سالم، سرویس بهداشتی، تغذیه سالم، محیط فیزیکی مدرسه شامل محوطه مدرسه، امکانات و تجهیزات مانند کلاس های درس، اتاق بهداشت، امکانات ورزشی را ایجاد می کند.

هدف: هدف استاندارد ۵ تحقق سرمایه گذاری بر محیط فیزیکی یک مدرسه برای ایجاد یک محیط پایدار از نظرایمنی و سلامتی برای همه دانش آموزان و جامعه مدرسه در طول ساعات مدرسه است.

*همچنین محیط فیزیکی مدرسه نیازهای محیطی مربوط به دانش آموزان معلول را مبتنی بر نیاز و همسو بودن با سیاست ها و مقررات ملی تسهیل می کند.

بیانیه استاندارد:

سیاست های مدرسه ما محیط امن و سالمی را برای همه اعضای جامعه مدرسه تضمین می کند که با سیاست ملی همسو می باشد.

برای رسیدن به استاندارد چه کنیم ؟

اقدامات	
۱،۱ محل امراض مدرسه مطابق ضوابط بوده و مورد تأیید باشد	۱. وضعیت مکانی و فضای مدرسه را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست یک مراجعه کنید .
۲،۱ مساحت زمین مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان باشد.	
۳،۱ انقشه ساختمان مدرسه دارای تأییدیه های لازم باشد	
۴،۱ اتمسفرات لازم انجام شده برای کنترل عشرات و چونندگان مورد تأیید باشد.	
۵،۱ پوشش کف حیاط از جنس آسفالت، بتن و سایر مصالح مشابه بوده و مانع ایجاد لغزندگی و ایجاد گرد و غبار شود.	
۶،۱ درها و پنجره ها دارای ویژگی لازم باشد.	
۱،۲ کف، دیوار و سقف کلاس ها سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم باشد	۲. وضعیت فضای کلاس ها را استاندارد کنید . برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست دو مراجعه کنید .
۲،۲ محل استقرار کلاس ها دارای ویژگی های لازم باشد	
۳،۲ فضای مورد استفاده کلاس متناسب با تعداد دانش آموزان باشد	
۴،۲ نیمکت های مورد استفاده سالم، تمیز و مناسب با ابعاد با ابعاد جسمی دانش آموزان باشد	
۵،۲ تابلوی آموزش موجود در کلاس استاندارد و در محل مناسب و در معرض دید کامل دانش آموزان نصب شده باشد	
۶،۲ مایک و کچ مورد استفاده دارای برچسب استاندارد باشد	
۱،۳ کف، دیوار و سقف آبدارخانه سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم باشد	۳. وضعیت آبدارخانه را استاندارد کنید . برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست سه مراجعه کنید .
۲،۳ یخچال مورد استفاده سالم باشد	
۳،۳ سینک ظرفشویی مجهز به آب سرد و گرم باشد	
۴،۳ سینک ظرفشویی سالم و بدون زنگ زدگی بوده و فاضلاب آن به داخل مجرای فروبی هدایت شود	
۵،۳ ظروف سرو مواد غذایی در آبدارخانه سالم و تمیز بوده و در محل تمیز نگهداری شود	

غیر قابل استناد

۴. وضعیت اتاق استراحت معلمان ۱. استاندارد کنید ۴.۱ اتاق استراحت معلمان دارای ویژگی های لازم باشد	
۵. وضعیت سایر مکان ها را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست چهار مراجعه کنید ۵.۱ نماز خانه کاملاً تمیز بوده و عاری از بوی نامطبوع باشد ۵.۲ آزمایشگاه و کارگاه دارای ویژگی های لازم باشد ۵.۳ سالن ورزشی دارای ویژگی های لازم باشد / دیوار، کف و سقف سالن اجتماعات سالم و تمیز باشد	
۶. وضعیت سیستم آبرسانی و شرایط آبفوری ها را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست پنج مراجعه کنید ۶.۱ سیستم آبرسانی ویژگی های لازم را دارا باشد (اتصال به شبکه توزیع آب آشامیدنی عمومی / مفزن بهداشتی آب آشامیدنی و گندزدایی دوره ای) ۶.۲ کف آبفوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب باشد ۶.۳ دیوار لبه آبفوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب باشد ۶.۴ دیوار اطراف آبفوری قابل شستشو باشد ۶.۵ آبفوری ها با شیرهای مناسب مجهز باشد ۶.۶ آبفوری به تعداد کافی (مراقل برای هر ۴۵ دانش آموز یک آبفوری) وجود داشته باشد ۶.۷ ارتفاع شیر آبفوری ها متناسب با سن دانش آموزان باشد ۶.۸ آبفوری خارج از سرویس های بهداشتی امدات گردیده باشد	
۷. به ازای هر ۴۰ دانش آموز یک چشمه توالیت امدات گردیده باشد ۷.۲ به ازای هر ۶۰ دانش آموز یک دستشویی در نظر گرفته شده باشد ۷.۳ دستشویی ها دارای شرایط بهداشتی باشند	

غیر قابل استناد

۷,۴ ارتفاع دست شویی ها متناسب با سن دانش آموزان (بین ۶۰-۷۵ سانتی متر بالاتر از سطح زمین) باشد ۷,۵ در دست شویی ها مفزن ثابت صابون مایع قابل استفاده وجود داشته باشد	۷. وضعیت توالت ها و دستشویی ها را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست شش مراجعه کنید
۸,۱ سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست هفت مراجعه کنید	۸. وضعیت سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست هفت مراجعه کنید
۹,۱ دما و رطوبت مطابق ضوابط باشد ۹,۲ روشنایی مطابق ضوابط باشد ۹,۳ تهویه مطابق ضوابط باشد ۹,۴ تمهیدات لازم به منظور پیشگیری از سر و صدا و ارتعاشات انجام شود	۹. وضعیت دما و رطوبت، روشنایی، تهویه و صدا، مناسب و کافی را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست هشت مراجعه کنید
۱۰,۱ تابلوهای هشدار دهنده ایمنی و مسیرهای فرار، راه های خروج اضطراری، تابلوی برق و ... وجود داشته باشد ۱۰,۲ آلف پوش ایمنی در زیر تابلوهای برق و آب سرد کن ها نصب شده باشد ۱۰,۳ سیستم اطفاء حریق مطابق ضوابط در مدرسه نصب شده باشد ۱۰,۴ معلمان و کارکنان مدرسه مهارت استفاده از این وسایل را داشته باشند	۱۰. وضعیت محیط مدرسه را ایمن کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست نه مراجعه کنید

غیر قابل استناد

۵، در صورت وجود جایگاه نگهداری سوخت، جایگاه نگهداری سوخت خارج از ساختمان های کلاس های مدرسه باشد	
۶، ممنوعیت نصب سیستم تولید اشعه نظیر دستگاه های ارتباطات الکترونیکی، ایستگاه های تقلیل فشار گاز و پست های فشار قوی برق در مدرسه و محیط اطراف آن رعایت شده باشد	
۷، اسیم کشی های برق توکار و ایمن باشند	
۱۱، اوزان بهر داشتی در دار ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب در کلیه قسمت های مدرسه وجود داشته باشد	۱۱. وضعیت سیستم مدیریت پسماند مدرسه را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست ده مراجعه کنید
۲، اوزان ها روزانه تفلیه و به موقع شستشو و تمیز گردد	

۱۲، ممنوعیت امداد ترانس و بالکن رعایت شده باشد	۱۲. وضعیت موارد ایمنی برای پیشگیری از حوادث مدرسه را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست یا زده مراجعه کنید
۲، فضاهای ارتباطی نظیر پله ها و رمپ ها و امثال آن دارای ویژگی های لازم باشد	
۳، ۲، اموض ها / آب نماها / آزمایشگاه / کارگاه / فضاهای ورزشی و بازی دارای شرایط بهداشتی بوده و اصول ایمنی رعایت شده باشد	
۱۳، ۱، وجود فضای سبز مانند درختان، چمن کاری فضاهای موجود، باغچه و گلکاری آن، گلدان و .. به ازای هردانش آموز ۵، متر مربع باشد	۱۳. وضعیت فضای سبز در مدرسه را بهبود ببخشید
۱۴، ۱، تفکیک و جدا سازی زباله در مبداء (فشک، تر و جامد) انجام شود	۱۴. وضعیت فعالیت های زیست محیطی در مدرسه را ارتقاء
۲، ۴، مصرف جویی در مصرف کاغذ مانند قرار دادن کاغذ های مصرف شده در سطل های جداگانه انجام شود	
۳، ۴، دانش آموزان در رابطه با مشکلات و مسائل زیست محیطی مانند: آلودگی هوا، آلودگی آب، آلودگی و از بین رفتن خاک، آموزش ببینند	

غیر قابل استناد

۴,۴ دانش آموزان در رابطه با مشکل دفع پسماند و جداسازی زباله در مبداء، تولید زباله کمتر، آشنایی با ساعت جمع آوری زباله، کم کردن ضایعات، صرفه جویی در مصرف انرژی، آموزش ببینند ۵,۴ در مدرسه اقداماتی برای صرفه جویی در مصرف آب و انرژی انجام شود	دهید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست دوازده مراجعه کنید
۱,۱۵ سلامت جسمانی و روانی راننده بررسی شده باشد ۲,۱۵ ایمنی داخل خودرو از نظر صندلی ها، درها و پنجره ها و کمر بند ایمنی رعایت شده باشد ۳,۱۵ معاینه فنی خودرو انجام و سلامت فنی وسیله نقلیه تأیید شده باشد ۴,۱۵ رفتار رانندگی و تبعیت وی از قوانین رانندگی مورد تأیید شده باشد ۵,۱۵ هنگام سوار شدن دانش آموزان به سرویس و هنگام پیاده شدن از سرویس، مراقبت لازم صورت گیرد ۶,۱۵ در مقابل مدرسه سرعت گیر، خط کشی عابر پیاده و علائم راهنمایی احتیاط وجود دارد ۷,۱۵ در اردوهای خارج از مدرسه مراقبت لازم از نظر پیشگیری از حوادث ترافیکی، سقوط، سوختگی، مسمومیت با گاز منواکسید کربن، حمله حیوانات، کنش جانوران زهری و ... انجام می شود	۱۵. وضعیت فعالیت های سرویس مدرسه و ایمنی محیط خارج از مدرسه از در مدرسه را ارتقاء دهید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست سیزده مراجعه کنید

ابزار خودارزیابی :

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه			
توضیحات در صورت لزوم	خیر	بلی	موضوع
			۱,۱ آیا محل احداث مدرسه مطابق ضوابط بوده و مورد تأیید است؟
			۱,۲ آیا مساحت زمین مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان است؟
			۱,۳ آیا نقشه ساختمان مدرسه دارای تأییدیه های لازم است؟

وضعیت مکانی و فضای مدرسه را

غیر قابل استناد

			۱,۴ آیاتمهیدات لازم انجام شده برای کنترل حشرات و جوندگان مورد تأیید است؟	
			۱,۵ آیا پوشش کف حیاط از جنس آسفالت، بتن و سایر مصالح مشابه بوده و مانع ایجاد لغزندگی و ایجاد گرد و غبار است؟	
			۱,۶ آیدرها و پنجره ها دارای ویژگی لازم است؟	
			۲,۱ آیاکف، دیوار و سقف کلاس ها سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم است؟	
			۲,۲ آیامحل استقرار کلاس ها دارای ویژگی های لازم است؟	
			۲,۳ آیافضای مورد استفاده کلاس متناسب با تعداد دانش آموزان است؟	
			۲,۴ آیامیز و نیمکت های مورد استفاده سالم، تمیز و مناسب با ابعاد با ابعاد جسمی دانش آموزان است؟	
			۲,۵ آیاتابلوی آموزش موجود در کلاس استاندارد و در محل مناسب و در معرض دید کامل دانش آموزان نصب شده است؟	
			۲,۶ آیاماژیک و گچ مورد استفاده دارای برچسب استاندارد است؟	

۲. وضعیت فضای کلاس ها را استاندارد کردیم.

برای آگاهی از استاندارد ها به **پوست دو** مراجعه کنید.

(ادامه)فوداریابی :

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم

غیر قابل استناد

۳/۴ وضعیت آبدارخانه و اتاق استراحت معلمان را استاندارد کردیم برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست سه مراجعه کنید.	۳,۱ آیاکف، دیوار و سقف آبدارخانه سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم است ؟		
	۳,۲ آبايخچال مورد استفاده سالم است ؟		
	۳,۳ آیاسینک ظرفشویی مجهز به آب سرد و گرم است؟		
	۳,۴ آیاسینک ظرفشویی سالم و بدون زنگ زدگی بوده و فاضلاب آن به داخل مجرای خروجی هدایت است؟		
	۳,۵ آیاظروف سرو مواد غذایی در آبدارخانه سالم و تمیز بوده و در محل تمیز نگهداری است؟		
	۴,۱ آیاتاق استراحت معلمان دارای ویژگی های لازم است		
۵. وضعیت سایر مکان ها را استاندارد کنید برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست چهار مراجعه کنید	۵,۱ آیا نماز خانه کاملا تمیز بوده و عاری از بوی نامطبوع است ؟		
	۵,۲ آیا آزمایشگاه و کارگاه دارای ویژگی های لازم است ؟		
	۵,۳ آیا سالن ورزشی دارای ویژگی های لازم باشد/ دیوار، کف و سقف سالن اجتماعات سالم و تمیز است ؟		

(ادامه) خوداربابی :

غیر قابل استناد

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۶,۱ آیا سیستم آبرسانی ویژگی های لازم را دارا است ؟			
۶,۲ آیا کف آبخوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب است؟			
۶,۳ آیا دیوار لبه آبخوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب است ؟			
۶,۴ آیا دیوار اطراف آبخوری قابل شستشو است؟			
۶,۵ آیا آبخوری ها با شیرهای مناسب مجهز است ؟			
۶,۶ آیا آبخوری به تعداد کافی وجود دارد؟			
۶,۷ آیا ارتفاع شیر آبخوری ها متناسب با سن دانش آموزان است؟			
۶,۸ آیا آبخوری خارج از سرویسهای بهداشتی احداث گردیده است؟			
۷,۱ آیا به ازای هر ۴۰ دانش آموز یک چشمه توالی احداث گردیده است			
۷,۲ آیا توالی ها دارای شرایط بهداشتی هستند؟			
۷,۳ آیا به ازای هر ۶۰ دانش آموز یک دستشویی در نظر گرفته شده است؟			
۷,۴ آیا دستشویی ها دارای شرایط بهداشتی هستند؟			
۷,۵ آیا ارتفاع دست شویی ها متناسب با سن دانش آموزان است؟			
۷,۶ در دست شویی ها مخزن ثابت صابون مایع قابل استفاده وجود دارد؟			

وضعیت سیستم آبرسانی و شرایط آبخوری ها را استاندارد کردیم
برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست پنج مراجعه کنید

وضعیت دستشویی ها را استاندارد کردیم
برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست شش مراجعه کنید

(ادامه) خودارزیابی :

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه				
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم	
۸. وضعیت دفع فاضلاب			۸،۱ آیا سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب دارای ویژگی های لازم است ؟	۹. وضعیت دما و رطوبت، روشنایی، تهویه و صدا، برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست هشت مراجعه کنید.
			۹،۱ آیا دما و رطوبت مطابق ضوابط است ؟	
			۹،۲ آیا روشنایی مطابق ضوابط باشد است ؟	
			۹،۳ آیا تهویه مطابق ضوابط است ؟	
			۹،۴ آیا تمهیدات لازم به منظور پیشگیری از سر و صدا و ارتعاشات انجام است ؟	
۱۰. وضعیت محیط مدرسه را ایمن کردیم			۱۰،۱ آیا تابلوهای هشدار دهنده ایمنی و مسیرهای فرار و راه های خروج اضطراری، تابلوی برق و ... وجود داشته است ؟	۱۰. وضعیت محیط مدرسه را ایمن کردیم برای آگاهی از استاندارد ها به پیوست هشت مراجعه کنید.
			۱۰،۲ آیا کف پوش ایمنی در زیر تابلوهای برق و آب سرد کن ها نصب شده است ؟	
			۱۰،۳ آیا سیستم اطفاء حریق مطابق ضوابط در مدرسه نصب شده است ؟	
			۱۰،۴ آیا معلمان و کارکنان مدرسه مهارت استفاده از این وسایل را دارند ؟	
			۱۰،۵ آیا در صورت وجود جایگاه نگهداری سوخت، جایگاه نگهداری سوخت خارج از ساختمان های کلاس های مدرسه است ؟	

غیر قابل استناد

۱۰,۶	آیا ممنوعیت نصب سیستم تولید اشعه نظیر دستگاه های ارتباطات الکترونیکی، ایستگاه های تقلیل فشار گاز و پست های فشار قوی برق در مدرسه و محیط اطراف آن رعایت شده است ؟		
۱۰,۷	آیا سیستم کشی های برق توکار و ایمن هستند ؟		

(ادامه) خود ارزیابی :

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱۱,۱ آیا زباله دان بهداشتی در دار ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب در کلیه قسمت های مدرسه وجود دارد؟			
۱۱,۲ آیا زباله ها روزانه تخلیه و به موقع شستشو و تمیز می گردد؟			
۱۲,۱ آیا ممنوعیت احداث تراس و بالکن رعایت شده است ؟			
۱۲,۲ آیا فضاهای ارتباطی نظیر پله ها و رمپ ها و امثال آن دارای ویژگی های لازم است ؟			
۱۲,۳ آیا حوض ها/ آب نماها/ آزمایشگاه/ کارگاه/ فضاهای ورزشی و بازی دارای شرایط بهداشتی بوده و اصول ایمنی رعایت شده است ؟			

۱۱. وضعیت سیستم مدیریت پسماند مدرسه را استاندارد کردیم
برای آگاهی از استاندارد ها به پوستر نه مراجعه کنید

۱۲. وضعیت موارد ایمنی برای پیشگیری از حوادث مدرسه را استاندارد کردیم
برای آگاهی از استاندارد ها به پوستر ده مراجعه کنید

غیر قابل استناد

۱۳,۱ آیا وجود فضای سبز مانند درختان، چمن کاری فضاهای موجود، باغچه و گلکاری آن، گلدان و .. به ازای هردانش آموز ۰,۵ متر مربع است ؟	۱۳. وضعیت فضای سبز در مدرسه را بهبود بخشیدیم		
۱۴,۱ آیاتفکیک و جدا سازی زباله در مبداء (خشک، تر و جامد) انجام می شود؟	۱۴. وضعیت زیست محیطی درمدرسه را ارتقاء داده ایم		
۱۴,۲ آیا صرفه جویی در مصرف کاغذ مانند قرار دادن کاغذهای مصرف شده در سطل های جداگانه انجام شود؟			

(ادامه) خود ارزیابی :

چک لیست خود ارزیابی محیط فیزیکی مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱۴,۳ آیدانش آموزان در رابطه با مشکلات و مسائل زیست محیطی مانند: آلودگی هوا، آلودگی آب، آلودگی و از بین رفتن خاک، آموزش دیده اند ؟			
۱۴,۴ آیدانش آموزان در رابطه با مشکل دفع پسماند و جداسازی زباله در مبداء، تولید زباله کمتر، آشنایی با ساعت جمع آوری زباله، کم کردن ضایعات، صرفه جویی در مصرف انرژی، آموزش دیده اند			
۱۴,۵ آیدار مدرسه اقداماتی برای صرفه جویی در مصرف آب و انرژی انجام شده است ؟			
۱۵,۱ آیا سلامت جسمانی و روانی راننده بررسی شده است ؟			
۱۵,۲ آیا ایمنی داخل خودرو از نظر صندلی ها، درها و پنجره ها و کمربند ایمنی رعایت شده است ؟			

غیر قابل استناد

			۱۵,۳ آیامعاینه فنی خودرو انجام و سلامت فنی وسیله نقلیه تأیید شده است ؟
			۱۵,۴ آیارفتار رانندگی و تبعیت وی از قوانین رانندگی مورد تأیید شده است ؟
			۱۵,۵ آياهنگام سوار شدن دانش آموزان به سرویس و هنگام پیاده شدن از سرویس، مراقبت لازم صورت گرفته است ؟
			۱۵,۶ آیدار مقابل مدرسه سرعت گیر، خط کشی عابر پیاده و علائم راهنمایی احتیاط وجود دارد؟
			۱۵,۷ آیدار اردوهای خارج از مدرسه مراقبت لازم از نظر پیشگیری از حوادث ترافیکی، سقوط، سوختگی، مسمومیت با گاز منواکسید کربن، حمله حیوانات، گزش جانوران زهری و ... انجام شده است ؟

استاندارد ۶:

خدمات بهداشتی مدرسه:

ضرورت: مدرسه یک فرصت کلیدی برای دسترسی به مدیر، معلمین، کارکنان، دانش آموزان و خانواده های آنها جهت ارائه خدمات بهداشتی لازم را فراهم می کند.

خدمات بهداشتی شامل خدمات مختلفی از جمله: غربالگری، مداخلات پیشگیرانه، ارزیابی بالینی و مدیریت شرایط سلامتی و بیماری جامعه مدرسه در زمینه هایی مانند سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد، پیشگیری از رفتارهای پر خطر و پیشگیری از اختلال، بیماری و آسیب ها بر اساس پرونده الکترونیک سلامت هر گروه سنی، کمک های اولیه و فوریت ها می باشد.

غیرقابل استناد

هدف: هدف این استاندارد اطمینان از ارائه خدمات بهداشتی به جامعه مدرسه (معلمین ، کارکنان ، دانش آموزان و خانواده های آنها) می باشد.

بیانیه استاندارد:

همه گروه های جامعه مدرسه (معلمین ، کارکنان ، دانش آموزان و خانواده های آنها) به خدمات بهداشتی دسترسی دارند.

برای رسیدن به استاندارد چه کنیم ؟

اقدامات

۱، ا. اتاق بهداشت مجهز در مدرسه وجود داشته باشد.	۱. ارائه خدمات بالینی به دانش آموزان را پیگیری نمایید .
۲، ا. مراقب سلامت / رابط بهداشت بطور منظم طبق برنامه تعیین شده در مدرسه حضور داشته باشد.	
۳، ا. پرونده الکترونیک سلامت طبق برنامه تعیین شده، برای دانش آموزان تشکیل شده باشد.	

غیرقابل استناد

هدف: هدف این استاندارد تحقق دسترسی آسان و ارزان به مواد غذایی سالم در مدرسه برای دانش آموزان و معلمان می باشد همچنین سیاست گذاری و برنامه ریزی برای آموزش تغذیه سالم به دانش آموزان از طریق فعالیت های درون مدرسه ای است

احكامات

۱، برنامه های آموزشی تغذیه سالم هر سال یکبار مطابق با بسته های آموزشی برای دانش آموزان اجرا شود.	۱. آموزش تغذیه سالم را اجرا کنید.
۱،۲ به معلمان و مدیران هر سال یکبار مطابق با بسته آموزشی تغذیه مراقب سلامت ، آموزش داده شود.	
۱،۳ برای انبمن اولیا و مربیان مدرسه هر سال یکبار مطابق با بسته آموزشی تغذیه مراقب سلامت، آموزش داده شود.	
۱،۴ به سفیران سلامت دانش آموزی هر سال یکبار مطابق با بسته های آموزشی تغذیه مراقب سلامت، آموزش داده شود.	
۵، اپوسترهای مربوط به تغذیه سالم در مدرسه نصب شود.	
۲،۱ دانش آموزان مبتلاء به لاغری و لاغری شدید شناسایی و به کارشناس تغذیه مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شوند.	۲. ارجاعات و پیگیری ها را طبق دستورالعمل انجام دهید.
۲،۲ دانش آموزان مبتلاء به کوتاه قدی و کوتاه قدی شدید شناسایی و به کارشناس تغذیه مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شوند.	
۲،۳ دانش آموزان مبتلاء به چاقی و اضافه وزن شناسایی و به کارشناس تغذیه مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع شوند.	
۲،۴ پیگیری موارد ارجاع شده به کارشناس تغذیه توسط مدرسه و مربی بهداشت انجام شود.	
۳،۱ فهرست مواد غذایی قابل عرضه غیر مجاز پایگاه تغذیه سالم در معرض دید نصب شده باشد.	۳ پایگاه تغذیه سالم را استاندارد کنید.
۳،۲ محصولات غذایی موجود در پایگاه تغذیه سالم بر اساس دستورالعمل آن باشند.	

غیر قابل استناد

۳,۳ مواد غذایی غیر مجاز در پایگاه تغذیه سالم مدرسه عرضه نشود.	
۴. برنامه غذایی (در صورت اجرا) به طور صمیم اجرا کنید.	۴. برنامه غذایی ارائه شده در مدرسه (صبحانه ، میان وعده ، نهار) مورد تایید کارشناس تغذیه مرکز خدمات جامع سلامت باشد.
۵. برنامه شیر مدرسه (در صورت اجرا) مطابق دستورالعملها اجرا کنید.	۵.مجم شیر توزیعی و درصد چربی آن بر اساس آخرین دستورالعمل ابلاغی باشد. (بسته های ۲۰۰ سی سی همراه بانی و با چربی ۲,۵٪) و ۳ روز در هفته
۶. برنامه مکمل یاری (در صورت اجرا) مطابق دستورالعمل ها اجرا کنید.	۵,۲ حداقل ۷۰٪ دانش آموزان شیر را در مدرسه مصرف کنند .
۶,۱ مکمل آهن (یک عدد قرص در هفته ، به مدت ۱۶ هفته) دریافت و توزیع آن در داخل دبیرستان های دوره اول و دوره دوم دخترانه انجام شده باشد در صورت عدم اجرای برنامه علت آن ذکر و اقدام اصلاحی انجام شود.	
۶,۲ حداقل ۷۰٪ دانش آموزان مکمل آهن توزیع شده در مدرسه را مصرف کنند .	
۶,۳ مکمل ویتامین D (یک عدد پرل ویتامین D در ماه ، به مدت ۹ ماه) دریافت و توزیع آن ها در داخل دبیرستان های پسرانه و دخترانه دوره اول و دوره دوم انجام شده باشد و در صورت عدم اجرای برنامه علت ذکر و اقدام اصلاحی انجام شود.	
۶,۴ مسئولین مدرسه از نحوه اجرای صمیم برنامه مکمل یاری (آهن و ویتامین D) در مدرسه اطلاع داشته باشد.	
۶,۵ پیگیری تمویل مکمل ها به دانش آموزان غایب پس از مراجعه دانش آموز به مدرسه انجام شود.	
۷. برنامه حمایت تغذیه ای از دانش آموزان خانوارهای نیازمند با مشارکت خیرین و سایر نهادهای حمایتی از طریق شبکه بهداشت انجام شود.	۷. برنامه حمایت تغذیه ای از دانش آموزان خانوارهای نیازمند (در صورت اجرا) به طور صمیم انجام دهید.

(خودارزیابی :

چک لیست خود ارزیابی بهبود تغذیه در مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱. آموزش تغذیه سالم را اجرا کرده ایم ؟			۱,۱ آیا برنامه های آموزشی تغذیه سالم هر سال یکبار مطابق با بسته های آموزشی برای دانش آموزان اجرا می شود؟
			۱,۲ آیا به معلمان و مدیران هر سال یکبار مطابق با بسته آموزشی تغذیه مراقب سلامت ، آموزش داده می شود؟
			۱,۳ آیا برای انجمن اولیا و مربیان مدرسه هر سال یکبار مطابق با بسته آموزشی تغذیه مراقب سلامت، آموزش داده می شود؟
			۱,۴ آیا به سفیران سلامت دانش آموزی هر سال یکبار مطابق با بسته های آموزشی تغذیه مراقب سلامت، آموزش داده می شود؟
			۵,۱ آیا پوستره های مربوط به تغذیه سالم در مدرسه نصب شده است ؟
۲. ارجاعات و پیگیری ها را			۲,۱ آیا دانش آموزان مبتلاء به لاغری و لاغری شدید شناسایی و به کارشناس تغذیه مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع می شوند؟

غیر قابل استناد

طبق دستورالعمل انجام داده ایم ؟	۲,۲ آیا دانش آموزان مبتلاء به کوتاه قدی و کوتاه قدی شدید شناسایی و به کارشناس تغذیه مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع می شوند؟		
	۲,۳ آیا دانش آموزان مبتلاء به چاقی و اضافه وزن شناسایی و به کارشناس تغذیه مرکز خدمات جامع سلامت ارجاع می شوند؟		
	۲,۴ آیا پیگیری موارد ارجاع شده به کارشناس تغذیه توسط مدرسه و مربی بهداشت انجام می شود؟		

۳. پایگاه تغذیه سالم را استاندارد کرده ایم ؟	۳,۱ آیا فهرست مواد غذایی قابل عرضه غیر مجاز پایگاه تغذیه سالم در معرض دید نصب شده است؟		
	۳,۲ آیا محصولات غذایی موجود در پایگاه تغذیه سالم بر اساس دستور عمل آن می باشند؟		
	۳,۳ آیا مواد غذایی غیر مجاز در پایگاه تغذیه سالم مدرسه عرضه می شود؟		
۴. برنامه غذایی را (در صورت اجرا) به صورت صحیح اجرا کرده ایم .	۴,۱ آیا برنامه غذایی ارائه شده در مدرسه (صبحانه ، میان وعده ، ناهار) به تایید کارشناس تغذیه مرکز خدمات جامع سلامت رسیده است؟		

۵. برنامه شیر مدرسه را (در صورت اجرا)	۵,۱ آیا حجم شیر توزیعی و درصد چربی آن بر اساس آخرین دستورالعمل ابلاغی می باشد؟ (بسته های ۲۰۰ سی سی همراه با نی و با چربی ۲,۵٪) و ۳ روز در هفته		
---------------------------------------	---	--	--

غیر قابل استناد

		۵,۲ آیا دانش آموزان شیر را در مدرسه مصرف می کنند؟(از ده دانش آموز سوال پرسیده شود) اگر حداقل ۷۰٪ دانش آموزان مصرف می کنند امتیاز بگیرد	مطابق دستورالعملها انجام داده ایم
		۶,۱ "آیا مکمل آهن (یک عدد قرص در هفته ، به مدت ۱۶ هفته) دریافت و توزیع آن در داخل دبیرستان های دوره اول و دوره دوم دخترانه انجام می شود؟ (در صورت خیر بودن پاسخ علت عدم اجرای برنامه ذکر و اقدام اصلاحی انجام شود)."	۶. برنامه مکمل یاری را (در صورت اجرا) مطابق دستورالعملها رعایت نموده ایم
		۶,۲ آیا دانش آموزان مکمل آهن توزیع شده را در مدرسه مصرف می کنند(از ده دانش آموز سوال پرسیده شود) گر حداقل ۷۰٪ دانش آموزان مصرف می کنند امتیاز بگیرد	
		۶,۳ "آیا مکمل ویتامین D (یک عدد پرل ویتامین D در ماه ، به مدت ۹ ماه) دریافت و توزیع آن ها در داخل دبیرستان های پسرانه و دخترانه دوره اول و دوره دوم انجام می شود؟ (در صورت خیر بودن پاسخ علت عدم اجرای برنامه ذکر و اقدام اصلاحی انجام شود)."	
		۶,۴ آیا مدیر مدرسه از نحوه اجرای صحیح برنامه مکمل یاری (آهن و ویتامین D) در مدرسه اطلاع دارد؟	
		۶,۵ آیا پیگیری تحویل مکمل ها به دانش آموزان غایب پس از مراجعه دانش آموز به مدرسه انجام می شود؟	
		۷,۱ آیا برنامه حمایت تغذیه ای برای دانش آموزان خانوارهای نیازمند با مشارکت خیرین و سایر نهادهای حمایتی از طریق شبکه بهداشت انجام می شود؟	۷. برنامه حمایت تغذیه ای از دانش آموزان خانوارهای نیازمند را (در صورت اجرا) به

غیرقابل استناد

				طور صحیح انجام داده ایم
--	--	--	--	----------------------------

غیرقابل استناد

استاندارد:

فعالیت بدنی در مدرسه

ضرورت:

غیرقابل استناد

با پیشرفت علم و تکنولوژی، گسترش شهرها و زندگی شهرنشینی، تراکم افراد جمعیت و کمبود فضای سبز، افزایش فقر، میزان تحرک و فعالیت بدنی کاهش یافته است. در حالی که طبق شواهد علم معتد، فعالیت بدنی مناسب در بزرگسالان، از ابتلا به بیماری های غده ها، گوارشی، قلبی، عصبی، اسکلتی، و ... جلوگیری می کند.

در

مدرسه دارای پایگاه تغذیه سالم می باشد

جام

امه

ای

یین

،

در

سه

۱. برنامه های آموزشی به منظور افزایش آگاهی جامعه مدرسه در خصوص فعالیت فیزیکی جامع (قلبی، عضلانی، اسکلتی) برگزار گردد.

۱، ۲ اجرای فعالیت های فوق برنامه ورزشی مانند کانون های ورزشی درون مدرسه ای و انجام فعالیت هایی مانند راهپیمایی و کوهنوردی، برگزاری تمرینات، جشنواره و المپاد های ورزشی در مدرسه (مسابقات ورزشی دانش آموزان) به همراه اولیاء و کارکنان مدرسه

۲، ۲ اجرای فعالیت های فوق برنامه (مانند راهپیمایی، کوهنوردی، اردوها و مسابقات ورزشی و ...) برای کارکنان و معلمان

۲، ۳ برنامه حرکت های کششی در کلاس درس را اجرا نمایید

۲. برنامه های ورزشی، فرهنگی و اجتماعی مرتبط با فعالیت های بدنی در مدارس (با هدف اساس سازی و آموزش موثر به منظور ایجاد تغییر رفتار و ترویج ورزش) اجرا نمایند.

۳، ۳ برای داشتن حداقل فعالیت بدنی و شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی مانند استفاده از زنگ ورزش و تربیت بدنی، زنگ تفریح برای ورزش و بازی های فردی و گروهی، نرمش صبحگاهی و حرکات کششی بصورت منظم و منسجم در مدرسه فرصت کافی و مناسب وجود داشته باشد

۳. فرصت کافی برای دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی در نظر بگیرید.

غیر قابل استناد

۴. تجهیزات و وسایل لازم و مناسب برای اجرای درس تربیت بدنی و شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی و فعالیت های فوق برنامه وجود داشته باشد.	۴. تجهیزات و وسایل لازم و مناسب برای فعالیت بدنی تهیه کنید.
۵. محیط و فضای فیزیکی مناسب، ایمن و استاندارد (سالن ورزش، حیاط ایمن شده و مناسب) برای فعالیت بدنی در ساعات ورزش و بازی وجود داشته باشد ۵،۲ استفاده از فضاها و امکانات ورزشی مناسب و استاندارد خارج از محیط مدرسه	۵. فضای مناسب و ایمن ورزشی برای شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های بدنی تامین نمایند
۶. اجرای برنامه های قبل از مدرسه شامل پیاده روی از خانه تا مدرسه یا حداقل بخشی از طریق پیاده روی و یا با دوچرخه ۶،۲ اجرای برنامه های عین مدرسه مانند اجرای حیاط پویا، اجرای ترسیم ها و نقاشی ها و تمهیز حیاط و راهرو مدرسه به سازه های ورزشی ۶،۳ اجرای برنامه های بعد از مدرسه شامل نشست های سرگرم کننده و اردوهای ورزشی مشترک دانش آموزی با اولیا، تکلیف ورزشی در منزل با مشارکت فعال والدین برای دانش آموزان و ارزیابی رفتار سالم دانش آموز در منزل	۶. برنامه های مدرسه پویا در راستای انجام فعالیت بدنی دانش آموزان و شاداب سازی مدرسه اجرا نمایند

چک لیست خود ارزیابی فعالیت بدنی در مدرسه			
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم
۱. برنامه های آموزشی به منظور افزایش آگاهی دانش آموزان، معلمان، کارکنان و اولیاء در خصوص فعالیت فیزیکی جامع(قلبی، عضلانی، اسکلتی) برگزار می گردد؟			
۲. برنامه های ورزشی، فرهنگی و اجتماعی مرتبط با فعالیت های بدنی در مدارس (با هدف حساس سازی و آموزش موثر به منظور ایجاد تغییر رفتار و ترویج ورزش) اجرا نموده ایم ؟			
۲،۱ آیا فعالیت های فوق برنامه ورزشی مانند کانون های ورزشی درون مدرسه ای و انجام فعالیت هایی مانند راهپیمایی و کوهنوردی، برگزاری تمرینات، جشنواره و المپیاد های ورزشی در مدرسه (مسابقات ورزشی دانش آموزان) به همراه اولیاء و کارکنان مدرسه اجرای می شود؟			
۲،۲ آیا فعالیت های فوق برنامه (مانند راهپیمایی، کوهنوردی، اردوها و مسابقات ورزشی و ...) برای کارکنان و معلمان اجرا می شود؟			

غیرقابل استناد

			۲,۳ آیا برنامه حرکت های کششی در کلاس درس را اجرا می گردد ؟	
			۳,۳ برای داشتن حداقل فعالیت بدنی و شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی مانند استفاده از زنگ ورزش و تربیت بدنی، زنگ تفریح برای ورزش و بازی های فردی و گروهی، نرمش صبحگاهی و حرکات کششی بصورت منظم و منسجم در مدرسه فرصت کافی و مناسب وجود دارد؟	۳. فرصت کافی برای دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی در نظر گرفته ایم ؟

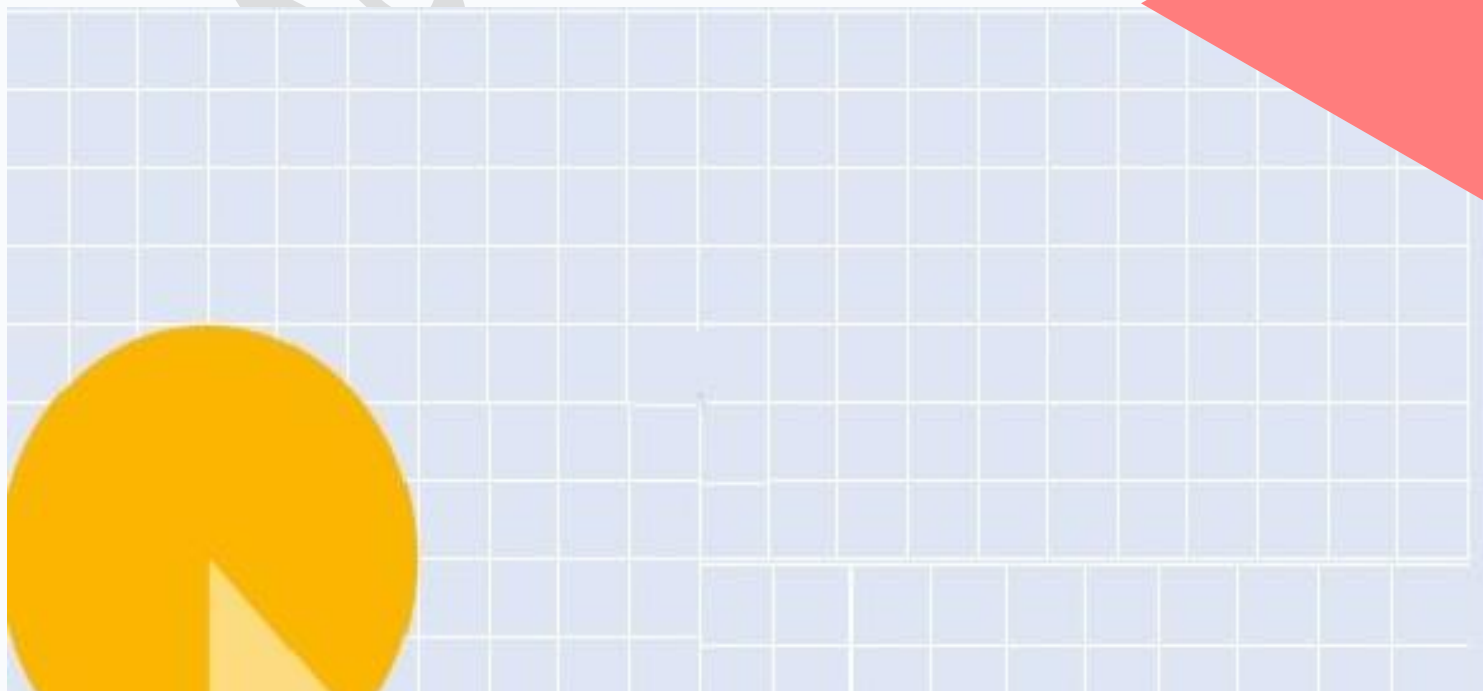
 (خودارزیابی :

چک لیست خود ارزیابی فعالیت بدنی در مدرسه				
موضوع	بلی	خیر	توضیحات در صورت لزوم	
۴,۱ تجهیزات و وسایل لازم و مناسب برای اجرای درس تربیت بدنی و شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های ورزشی و فعالیت های فوق برنامه وجود دارد؟				
۴.تجهیزات و وسایل لازم و مناسب برای فعالیت بدنی تهیه کرده ایم ؟				
۵.فضای مناسب و ایمن ورزشی برای شرکت دانش آموزان، کارکنان و معلمان در فعالیت های بدنی تامین نموده ایم ؟				
۵,۱ آیا محیط و فضای فیزیکی مناسب، ایمن و استاندارد (سالن ورزش، حیاط ایمن شده و مناسب) برای فعالیت بدنی در ساعات ورزش و بازی جود دارد ؟				
۵,۲ استفاده از فضاها و امکانات ورزشی مناسب و استاندارد خارج از محیط مدرسه انجام می شود ؟				

غیرقابل استناد

		۱، آیا برنامه های قبل از مدرسه شامل پیاده روی از خانه تا مدرسه یا حداقل بخشی از طریق پیاده روی و یا با دوچرخه اجرا شود؟	۶. برنامه های مدرسه پویا در راستای انجام فعالیت بدنی دانش آموزان و شاداب سازی مدرسه اجرا نموده ایم؟
		۲، آیا برنامه های حین مدرسه مانند اجرای حیاط پویا، اجرای ترسیم ها و نقاشی ها و تجهیز حیاط و راهرو مدرسه به سازه های ورزشی اجرا می شود؟	
		۳، آیا برنامه های بعد از مدرسه شامل نشست های سرگرم کننده و اردوهای ورزشی مشترک دانش آموزی با اولیا، تکلیف ورزشی در منزل با مشارکت فعال والدین برای دانش آموزان و ارزیابی رفتار سالم دانش آموز در منزل اجرا می شود؟	

غیرقابل استناد

پیوست ها

پیوست یک

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

اراممل امداد مدرسه مطابق ضوابط بوده و مورد تأثیر است

بر اساس ردیف شماره ۲۸ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، محل امداد مدرسه باید مطابق ضوابط زیر باشد:

(ماده ۱: محلی که برای امداد مدرسه در نظر گرفته می شود، باید در فاصله و موقعیت مناسبی نسبت به مراکز جمعیتی و نواحی مسکونی و آموزشی بوده و در مالکیت آموزش و پرورش و داخل محدوده شهری یا روستا قرار داشته و امکان دسترسی به تاسیسات

۱. وضعیت مکانی
و فضای مدرسه را
بررسی کنید

غیر قابل استناد

مانند آب، برق، تلفن و گاز داشته باشد. بر اساس مطالعات اقلیمی منطقه، در هنگام احداث سافتمان مدرسه، رعایت نکات زیر ضروری است:

با توجه به تعیین جهت وزش باد، زمین انتخابی نباید در مسیر و مجاورت عوامل آلودگی را مانند کارخانجات صنعتی، شیمیایی، محل های دفن زباله، فاضلاب شهری، دامداری، مرغداری، دباغ خانه ها، کشتارگاه ها، کوره های آجرپزی، محل انباشت کود و سایر مراکزی که به نوعی ممکن است ایجاد دود، بو، گرد و غبار نماید قرار داشته باشد.

باید دقت شود تا محل احداث مدرسه در جوار بیمارستان، تیمارستان، کورستان، زندان، خطوط راه آهن، بزرگراه ها قرار نداشته باشد و در مریم های کابل های فشار قوی برق (هوایی یا زمینی) خطوط اصلی و فرعی گاز رسانی، دکل های مخابرات، پست های زمینی فشار قوی، پمپ بنزین، محل عرضه و فروش کپسول های گاز، انبار های مواد منفجره، ترکیبات شیمیایی مانند کاغذ، پارچه، لاستیک، چوب، الیاف و غیره و نیز در مسیر حوزه های آبریز فرعی و مصب رودخانه واقع نشود.

تبصره ۱: در صورتیکه احداث مدرسه در نزدیک محیط های ذکر شده در ماده ۱ اجتناب ناپذیر و اجباری باشد، باید حداقل ۵۰ متر با مراکز فوق فاصله داشته باشد.

تبصره ۲: در صورتیکه ابتدا مدرسه احداث شده باشد سایر مراکز باید فاصله مناسب (حداقل ۵۰ متر) تا مدرسه را رعایت نمایند).

۲. مساحت زمین مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان است.

بر اساس ردیف شماره ۲۹ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان و ماده ۲ آیین نامه بهداشت محیط مدارس، مساحت زمین مدرسه متناسب با تعداد دانش آموزان به شرح ذیل می باشد:

(ماده ۲: معیار مناسبه مساحت زمین مورد نیاز به منظور احداث مدرسه، تعداد دانش آموزانی خواهد بود که در آن مدرسه به تفصیل اشتغال خواهند داشت و متناسب با دوره های ابتدایی، راهنمایی (متوسطه اول) و متوسطه (متوسطه دوم) و بر اساس سرانه بنا و موطه با افز نظرات معاونت تربیت بدنی و تندرستی به لحاظ زمین های ورزشی مورد نیاز و نیز فضاهای بهداشتی به ازاء هر دانش آموز طبق ضوابط و معیارهای طراحی فضاهای آموزشی و پرورشی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس و استاندارد ملی ۲۰۸۹۶ موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران خواهد بود.

تبصره ۱: برای احداث مدارس فنی و حرفه ای، مدارس شبانه روزی و مدارس کار و دانش مسب مورد، علاوه بر زمین اشاره شده در ماده ۲ این آیین نامه باید زمین کافی جهت احداث کارگاه، آزمایشگاه اختصاصی، فضاهای ورزشی، خوابگاه، سالن غذا خوری، آشپزخانه و انبار در نظر گرفته شود.

۳. نقشه سافتمان مدرسه دارای تأییدیه های لازم باشد

نقشه سافتمان مدرسه دارای تأییدیه های لازم باشد بر اساس ردیف شماره ۳۰ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان و ماده ۳ آیین نامه بهداشت محیط مدارس، نقشه سافتمان مدرسه باید دارای تأییدیه های زیر باشد.

ماده ۳: لازم است نقشه های سافتمانی مدارس و سایر فضاهای مرتبط در مقاطع مختلف تفصیلی منطبق با معیارهای بهداشتی و بر اساس استانداردهای موجود در ضوابط طراحی فضاها (مربوط به سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور و بند ۷ استاندارد ملی شماره ۲۰۸۶ موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران) طراحی شود.

غیر قابل استناد

تیمبره : هر گونه اصلاحات، تعویض محل و توسعه ساقتمان مشمول ماده ۳ این آیین نامه خواهد بود.

۴. اتمهیدات لازم انجام شده برای کنترل مشرات و چونندگان مورد تأیید است.

بر اساس ردیف شماره ۳۳ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(د) بهداشت ساقتمان و ماده ۱۳ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، برای کنترل ورود مشرات و چونندگان به محیط مدرسه تمهیدات لازم به شرح ذیل انجام شود؛
ماده ۱۳: در و پنجره های مشرف به فضای خارج، برای جلوگیری از ورود مشرات باید به توری سیمی مناسب مجهز باشند.

۵. پوشش کف حیاط از جنس آسفالت، بتن و سایر مصالح مشابه بوده و مانع ایجاد لغزندگی و ایجاد گرد و غبار می شود.

بر اساس ردیف شماره ۴۹ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(د) بهداشت ساقتمان و ماده ۳۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، پوشش کف حیاط از جنس آسفالت، بتن و سایر مصالح مشابه بوده و مانع ایجاد لغزندگی و ایجاد گرد و غبار شود
ماده ۳۱: به منظور جلوگیری از ایجاد گرد و غبار در محیط مدرسه، محوطه مدرسه باید با آسفالت یا بتن کف و نظایر آن مفروش گردد.

۶. ادرها و پنجره ها دارای ویژگی لازم است.

بر اساس ردیف شماره ۴۸ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(د) بهداشت ساقتمان و ماده ۱۳ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، در و پنجره ها باید دارای ویژگی های لازم باشند به شرح ذیل باشند؛
ماده ۱۳: در و پنجره های مشرف به فضای خارج، برای جلوگیری از ورود مشرات باید به توری سیمی مناسب مجهز باشند و پنجره های طبقات فوقانی مشرف به پرتگاه علاوه بر موارد فوق دارای نرده محافظ یا کتیبه ثابت باشد(از جام شیشه بزرگ استفاده نشود)

غیر قابل استناد

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۲.۱. کف، دیوار و سقف کلاس ها سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم می باشد

بر اساس ردیف شماره ۳۹ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس بفش(د) بهداشت ساختمان و ماده ۴، ۵، ۶ و ۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، کلاس ها سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم به شرح ذیل باشد :

ماده ۴: دیوارهای کلاس ها باید کاملاً خشک، بدون درز، صاف و حداقل تا ارتفاع کف پنجره ها از سنگ مناسب استفاده شده و بقیه سطح دیوار مطابق با جدول رنگ فضاهای آموزشی و حداقل نازک کاری رنگ آمیزی گردد و تمهیدات لازم جهت جلوگیری از انتقال صوت به کلاس مجاور انجام شود.

ماده ۵: کف کلاس ها، راهروها و پله ها باید مقاوم، مسطح و قابل شستشو بوده و لغزنده نباشد.

ماده ۶: سقف کلاس ها باید صاف، بدون درز و شکاف و به رنگ روشن باشد.

ماده ۸: ارتفاع سقف کلاس نباید از ۳ متر کمتر باشد.

۲.۲. محل استقرار کلاس ها دارای ویژگی های لازم می باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۱ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(د) بهداشت ساختمان، محل استقرار کلاس ها دارای ویژگی های لازم باشد.

۲.۳. فضای مورد استفاده کلاس متناسب با تعداد دانش آموزان می باشد

بر اساس ردیف شماره ۴۰ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(د) بهداشت ساختمان و ماده ۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس

ماده ۸: برای هر نفر دانش آموز در کلاس حداقل باید ۱/۲۵ متر مربع سطح در نظر گرفته شود. حداقل ابعاد قابل قبول برای کلاس درس ۸ متر طول و ۷ متر عرض باشد

۲.۴. نیمکت های مورد استفاده سالم، تمیز و مناسب با ابعاد با ابعاد جسمی دانش آموزان باشد

بر اساس ردیف شماره ۱۸ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بفش(ج) بهداشت ابزار و تجهیزات و بند ۶ استاندارد، باید میز و نیمکت های مورد استفاده سالم و تمیز و متناسب با ابعاد جسمی دانش آموزان باشد

مطابق بند ۶ استاندارد ملی ایران، شماره ۲۰۸۶ مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران اندازه و بلندی میز و نیمکت ها به سن و قد بچه ها و نوع درس یا فراگیری آنها بستگی دارد. میز و صندلی و یا نیمکت کلاس وقتی مناسب و برای دانش آموز راحت است که اگر روی نیمکت نشست، کف پایش به آزادی به کف اتاق تماس شود

۲.۵. تابلوی آموزش موجود در کلاس استاندارد و در محل مناسب و در معرض دید کامل دانش آموزان

نصب شده است

بر اساس بفش(ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، ردیف شماره ۱۹ و ماده ۷ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، تابلوی آموزش باید:

ماده ۷: تابلو کلاس درس باید درمحل مناسب که نور کافی به آن می رسد قرار داشته و در معرض دید کامل دانش آموزان و به رنگ سبز مناسب و غیر براق باشد تا از ایجاد خیرگی بر اثر بازتاب نور جلوگیری گردد. فاصله تابلو کلاس درس از اولین ردیف دانش آموزان نباید از ۲/۲۰ متر کمتر باشد.

۲.۶. مائیک و کچ مورد استفاده دارای برپسب استاندارد است بر اساس ردیف شماره ۲۰ یک لیست بازرسی

بهداشتی از مدارس، بفش(ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، مائیک/کچ دارای برپسب استاندارد است

۲. وضعیت فضای کلاس ها را بررسی کنید.

غیر قابل استناد

پیوست سه

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۳. وضعیت آبدارخانه را استاندارد کنید .	۱.۳ کف، دیوار و سقف آبدارخانه سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم باشد بر اساس ردیف شماره ۳۷ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان، اگر کف، دیوار و سقف آبدارخانه سالم، تمیز و قابل نظافت بوده و دارای ویژگی های لازم باشد. ۲.۳ یخچال مورد استفاده سالم است بر اساس ردیف شماره یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس ۱۴، بخش (ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، اگر یخچال مورد استفاده سالم است . ۳.۳ سینک ظرفشویی مجهز به آب سرد و گرم است بر اساس ردیف شماره ۱۵ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، اگر سینک ظرفشویی مجهز به آب سرد و گرم است ۴.۳ سینک ظرفشویی سالم و بدون زنگ زدگی بوده و فاضلاب آن به داخل مجرای فروبی هدایت شود بر اساس ردیف شماره ۱۶ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، اگر سینک ظرفشویی سالم و بدون زنگ زدگی بوده و فاضلاب آن به داخل مجرای فروبی هدایت می شود . ۵.۳ ظروف سرو مواد غذایی در آبدارخانه سالم و تمیز بوده و در محل تمیز نگهداری شود بر اساس ردیف شماره ۱۷ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ج) بهداشت ابزار و تجهیزات، اگر ظروف سرو مواد غذایی در آبدارخانه سالم و تمیز بوده و در محل تمیز نگهداری شوند
--	--

پیوست چهار

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۵. وضعیت سایر مکان ها را استاندارد کنید	۱.۵ نماز خانه کاملاً تمیز بوده و عاری از بوی نامطبوع باشد بر اساس ردیف های شماره ۳۸، ۴۱، ۴۲ و ۴۳ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان، (نماز خانه باید کاملاً تمیز بوده و عاری از بوی نامطبوع باشد. ۲.۵ آزمایشگاه و کارگاه دارای ویژگی های لازم باشد
---	--

غیر قابل استناد

و در صورت وجود آزمایشگاه و کارگاه آگر کف آزمایشگاه و سطح میزهای آن باید قابل شستشو و نسبت به حرارت و مواد شیمیایی و غیره مقاوم باشد (مطابق ماده ۱۸ آئین نامه بهداشت محیط مدارس)

۵.۳. سالن ورزشی دارای ویژگی های لازم باشد / دیوار، کف و سقف سالن اجتماعات سالم و تمیز باشد

دیوار، کف و سقف سالن اجتماعات سالم و تمیز و سالن ورزشی دارای ویژگی های لازم باشد

پیوست پنج

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۶.۱. سیستم آبرسانی ویژگی های لازم را دارا باشد (اتصال به شبکه توزیع آب آشامیدنی عمومی / مخزن بهداشتی آب آشامیدنی و گندزدایی دوره ای)

بر اساس ردیف های شماره ۲۷ و ۳۶ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت سافتمان، سیستم آبرسانی مدرسه باید به شبکه توزیع آب آشامیدنی عمومی متصل و یا دارای مخزن بهداشتی آب آشامیدنی که بصورت دوره ای گندزدایی می شود باشد.

تبصره ۱: در روستاهایی که آب لوله کشی دارند باید مدرسه به شبکه آب روستا متصل شود.
تبصره ۲: در مدرسی که از آب لوله کشی برخوردار نیستند و یا با قطع آب شبکه مواجه می باشند لازم است با استفاده از منبع بهداشتی، ذخیره آب مورد نیاز شرب و سایر مصارف بهداشتی با رعایت ضوابط و برای هر دانش آموز حداقل ۱۵ لیتر در روز تامین گردد. ضمناً برای مدارس شبانه روزی حداقل میزان آب مصرفی یکصد لیتر برای هر نفر در نظر گرفته شود.
تبصره ۳: آبفوری عمومی آموزشگاه باید دارای شرایط زیر باشد:

۶.۲. کف آبفوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب باشد

کف محوطه آبفوری قابل شستشو دارای شیب کافی و مناسب به طرف مجرای فاضلاب باشد

۶.۳. دیوار لبه آبفوری قابل شستشو باشد و دارای شیب ملایم به طرف مجرای فاضلاب باشد

دیوار لبه آبفوری بایستی از جنس قابل شستشو (نظیر کاشی) بوده و دارای شیب مناسب به طرف مجرای فاضلاب باشد

۶.۴. دیوار اطراف آبفوری قابل شستشو باشد

دیوار اطراف آبفوری از جنس قابل شستشو (نظیر کاشی، سرامیک، سنگ و ...) باشد

۶.۵. آبفوری ها با شیرهای مناسب مجهز باشد

آبفوری عمومی دانش آموزان با شیرهای مناسب یا آب سردکن مجهز شده باشد ۰.۲۵ امتیاز

۶.۶. آبفوری به تعداد کافی وجود دارد

حداقل برای هر ۴۵ نفر یک شیر آبفوری پیش بینی شده باشد .

۶.۷. ارتفاع شیر آبفوری ها متناسب با سن دانش آموزان است

ارتفاع شیر آن متناسب با سن دانش آموزان در دوره های مختلف تحصیلی (۱۰۰-۷۵ سانتیمتر) از سطح زمین باشد .

۶.۸. آبفوری خارج از سرویس های بهداشتی امداد گردیده است

آبفوری باید خارج از سرویس های بهداشتی و با رعایت شرایط بهداشتی و با فاصله حداقل ۱۵ متر امداد شده باشد.

پیوست شش

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۷.۱ به ازای هر ۴۰ دانش آموز یک چشمه توالی اموات گردیده باشد

بر اساس ردیف شماره ۳۴ و ۳۵ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲۰ آیین نامه بهداشت محیط مدارس، تعداد توالی ها در مدرسه به ازاء هر ۴۰ نفر حداقل یک چشمه توالی در نظر گرفته شود.

۷.۲ به ازای هر ۶۰ دانش آموز یک دستشویی در نظر گرفته شود

بر اساس ردیف شماره ۳۴ و ۳۵ یک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲۰ آیین نامه بهداشت محیط مدارس، تعداد دستشویی (روشویی) در مدرسه به ازاء هر ۶۰ نفر یک دستشویی (روشویی) در نظر گرفته شود

۷.۳ توالی ها دارای شرایط بهداشتی باشند

تبصره ۱: مشفصات بهداشتی توالیها و مشفصات بهداشتی دستشویی ها از نظر طراحی و اجرا مطابق با موارد مندرج در ماده ۲ آیین نامه باشد (ماده ۲، تبصره ۳: ضوابط اموات فوابگاه، سالن غذاخوری، آشپزخانه، انبار، سردخانه، بوفه، حمام، سرویس های بهداشتی و ... بر اساس آیین نامه قانون مواد فوراکی، آشامیدنی، ارایشی و بهداشتی باشد و ضوابط و معیارهای طراحی فضاهای آموزشی و پرورشی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور رعایت گردد).

۷.۵ ارتفاع دست شویی ها متناسب با سن دانش آموزان (بین ۷۵-۶۰ سانتی متر بالاتر از سطح زمین) باشد

تبصره ۲: ارتفاع دستشویی ها متناسب با سن دانش آموزان در دوره های مختلف تمهیلی (۷۵-۶۰ سانتیمتر از سطح زمین) باشد

۷.۶ در دست شویی ها مفرز ثابت صابون مایع قابل استفاده وجود دارد

۷. وضعیت
توالی ها و
دستشویی ها را
استاندارد کنید

غیر قابل استناد

تیمبره ۳: استفاده از صابون مایع در دستشویی ها ضروری بوده که بهتر است توسط مفرز ثابت صابون مایع و لوله کشی روی دستشویی ها انجام شود.

پیوست هفت

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۸. سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب دارای ویژگی های لازم باشد

۸. وضعیت سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب را استاندارد کنید

بر اساس ردیف شماره ۳۱ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، دفع فاضلاب باید بر اساس استانداردهای موجود طراحی و به روش بهداشتی انجام گیرد (سیستم دفع فاضلاب) و یا از طریق چاه های یاذب و یا سپتیک تانک طبق اصول بهداشتی انجام گیرد.

(ماده ۲۱: نحوه دفع فاضلاب بایستی بر اساس استانداردهای موجود از نظر بهداشتی طراحی و اجرا شود.

تیمبره ۱: مناطقی که سیستم دفع فاضلاب (آگو) ندارند، دفع فاضلاب به چاههای یاذب و یا سپتیک تانک طبق اصول بهداشتی انجام گرفته و طرح آن بایستی طبق ضوابط و معیارهای طراحی فضای آموزشی و پرورشی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور تهیه و اجراء گردد.

تیمبره ۲: هیچ سپتیک تانک با چاه فاضلاب بر اساس طراحی پروژه از نظر معماری با توجه به ظرفیت مدرسه مناسبه و تعیین می گردد).

پیوست هشت

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۹.۱. دما و رطوبت مطابق ضوابط باشد

۹. وضعیت دما و رطوبت، روشنایی، تهویه و صدای مناسب و کافی را استاندارد کنید

بر اساس ردیف شماره ۵۲ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲۳ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، درجه حرارت مناسب جهت کلاسها بین ۲۱-۱۸ درجه سانتیگراد و رطوبت ۶۰-۵۰ درصد باشد

تیمبره ۱: در مورد تامین گرمای کلاسها علاوه بر درجه حرارت و رطوبت نکات ایمنی باید بطور کامل و طبق ضوابط زیر نیز رعایت گردد:

وسایل گرمایشی بصوص بقراری های نفتی/گازی مدارس باید استاندارد بوده و در محل دور از رفت و آمد دانش آموزان قرار دارد، دود کش ایمن و مناسب بطور صمیج نصب شده و گازهای حاصل از سوخت دستگاه های مولد حرارت به خارج از کلاس هدایت شود تا حداقل اکسیژن را برای سوخت کامل مصرف کند و نشد گاز/ نفت و خطر آتش سوزی وجود نداشته باشد.

۹.۲. روشنایی مطابق ضوابط باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۳ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲۲ آئین نامه بهداشت محیط مدارس،

غیرقابل استناد

کلاسها باید حتی الامکان طوری سافته شوند که از نور طبیعی استفاده نمایند ۲۵٪ امتیاز، ترجیحا پنجره ها در سمت چپ دانش آموزان تعبیه شود و سطح آن حدود یک پنجم مساحت کلاس باشد

میزان نور راهروها بایستی برابر ۱۵۰-۱۰۰ لوکس و میزان نور رفتگن ها و دستشوئی ها حداقل ۵۰۰-۱۰۰ لوکس در نظر گرفته شود

تبصره: در مورد کلاسهای شبانه روزی و یا کلاسهای که اجبارا " از نور مصنوعی استفاده می نمایند شرت روشنائی بایستی برابر ۳۰۰-۵۰۰ لوکس بوده و نحوه تابش طوری باشد که ایجاد خیرگی دانش آموزان ننماید.

۹,۳ تهویه مطابق ضوابط باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۴ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش(د) بهداشت سافتمان اگر وضعیت تهویه مطلوب بوده و ویژگی های لازم را دارا می باشد

۹,۴ تمهیدات لازم به منظور پیشگیری از سر و صدا و ارتعاشات انجام شود

بر اساس ردیف شماره ۶۲ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش(ی) ایمنی تمهیدات لازم به منظور پیشگیری از سر و صدا و ارتعاشات انجام شده باشد

پیوست نه

استاندارهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱۰.اتابلوهای هشداردهنده ایمنی ومسیرهای فراروراه های خروج اضطراری، تابلوی برق و ... وجود داشته باشد

بر اساس ردیف شماره ۶۰ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش(ی) ایمنی و ماده ۲۴ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، تابلوهای هشدار دهنده ایمنی و مسیرهای فرار و راه های خروج اضطراری، تابلوی برق و ... وجود داشته باشد

(ماده ۲۴: کلیه مراکز آموزشی مشمول این آیین نامه باید مجهز به وسایل اعلام و اطفاء حریق بوده و از نظر طراحی بایستی پیش بینی های لازم جهت تامین راههای ورودی و خروجی اضطراری با توجه به ظرفیت مدرسه و تعداد طبقات به عمل آید . این راهها بایستی با علائم ویژه و با رنگ سبز مشخص گردد تا محل فرار اضطراری مشخص گردد.)

تبصره: حداقل دو راه برای مواقع اضطراری که از هر نقطه داخل سافتمان قابل رؤیت باشد لازم است و بایستی امکان تخلیه ساکنین در کوتاه ترین زمان میسرگردد و اجزاء سازه ای مسیرهای فرار در مقابل حریق مقاوم باشند.

تبصره ۲: اصول طراحی سازه های ایمنی مدارس طبق استاندارد ملی ۴۵۷۱ مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران رعایت گردد).

۱۰. وضعیت
محیط مدرسه
را ایمن کنید

غیر قابل استناد

۲. کف پوش ایمنی در زیر تابلوهای برق و آب سرد کن ها نصب شده باشد

بر اساس ردیف شماره ۶۴ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی، کف پوش ایمنی در زیر تابلوهای برق و آب سرد کن ها نصب شده باشد

۳. سیستم اطفاء حریق مطابق ضوابط در مدرسه نصب شده باشد

بر اساس ردیف شماره ۶۴ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی و ماده ۲۴ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، سیستم اطفاء حریق مطابق ضوابط در مدرسه نصب شده باشد

(ماده ۲۴؛ کلیه مراکز آموزشی مشمول این آیین نامه باید مجهز به وسایل اعلام و اطفاء حریق بوده و از نظر طراحی بایستی پیش بینی های لازم جهت تامین راههای ورودی و خروجی اضطراری با توجه به ظرفیت مدرسه و تعداد طبقات به عمل آید. این راهها بایستی با علائم ویژه و با رنگ سبز مشخص گردد تا محل فرار اضطراری مشخص گردد).

۴. معلمان و کارکنان مدرسه مهارت استفاده از این وسایل را داشته باشند

معلمان و کارکنان مدرسه مهارت استفاده از وسایل اطفاء حریق را داشته باشند

۵. در صورت وجود جایگاه نگهداری سوخت، جایگاه نگهداری سوخت خارج از ساختمانهای کلاس های مدرسه باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۶ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی، جایگاه نگهداری سوخت خارج از ساختمان های کلاس های مدرسه است

۶. ممنوعیت نصب سیستم تولید اشعه نظیر دستگاه های ارتباطات الکترونیکی، ایستگاه های تقلیل فشار گاز و

پست های فشار قوی برق در مدرسه و محیط اطراف آن رعایت شده باشد

بر اساس ردیف شماره ۶۳ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (ی) ایمنی و ماده ۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، سیستم تولید اشعه نظیر دستگاه های ارتباطات الکترونیکی، ایستگاه های تقلیل فشار گاز و پست های فشار قوی برق در مدرسه و محیط اطراف آن نصب نشده است .

۷. اسیم کشی های برق توکار و ایمن باشند

سیم کشی های برق توکار و ایمن هستند

پیوست ده

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱. ازبالة دان بهداشتی دردار ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب در کلیه قسمت های مدرسه وجود دارد

بر اساس ردیف شماره ۳۲ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲۵ آئین نامه بهداشت محیط مدارس زباله دان بهداشتی دردار و ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب وجود در کلیه قسمت های مدرسه وجود داشته باشد

۲. ازبالة ها، روزانه تفلیه و به موقع شستشو و تمیز گردد

بر اساس ردیف شماره ۳۲ چک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۲۵ آئین نامه بهداشت محیط مدارس زباله ها، روزانه تفلیه و زباله دان ها به موقع شستشو و تمیز می گردد

۱۱. وضعیت

سیستم مدیریت

پسماندر مدرسه

۱۱. استاندارد کنید

غیر قابل استناد

ماده ۲۵: کلیه کلاس ها، راهروها، قسمت های اداری، خوابگاه، ناهارخوری، آشپزخانه، توالت و دستشویی، محوطه سالن ورزشی، کارگاه و آزمایشگاه باید دارای زباله دان بهداشتی دردار، ضد زنگ با ظرفیت و تعداد مناسب باشند و روزانه تفلیه و به موقع شستشو و تمیز گردند.

پیوست یازده

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱۲. ممنوعیت امداد ترانس و بالکن رعایت شده باشد

بر اساس ردیف شماره ۴۶ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۱۵ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، ممنوعیت امداد ترانس و بالکن رعایت شده باشد (ماده ۱۵: ایبار هر گونه بالکن و ترانس مرتبط با کلاس ممنوع است).

۱۲.۲ فضاهای ارتباطی نظیر پله ها و رمپ ها و امثال آن دارای ویژگی های لازم باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۰ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان و ماده ۵، ۱۰ و ۱۱ آئین نامه بهداشت محیط مدارس، فضاهای ارتباطی نظیر پله ها و رمپ ها و امثال آن دارای ویژگی های لازم باشد (ماده ۵: کف کلاسها، راهروها و پله ها باید مقاوم، مسطح و قابل شستشو بوده و لغزنده نباشد. ماده ۱۰: پله های مشرف به پرتگاه در مدارس باید لغزنده نبوده و به ندره مناسب مجهز باشد. ماده ۱۱: حداکثر ارتفاع پله در مدرسه ۱۸ سانتیمتر و حداقل عرض آن ۳۰ سانتیمتر و طول آن حداکثر ۱/۳۰ متر باشد.

۱۲.۳ محوض ها / آب نماها / آزمایشگاه / کارگاه / فضاهای ورزشی و بازی دارای شرایط بهداشتی بوده و اصول

ایمنی رعایت شده باشد

بر اساس ردیف شماره ۵۵ پک لیست بازرسی بهداشتی از مدارس، بخش (د) بهداشت ساختمان، در صورت وجود هر گونه محوض، آب نما و امثال آن و آزمایشگاه / کارگاه / فضاهای ورزشی و بازی دارای شرایط بهداشتی بوده و اصول ایمنی رعایت شده باشد * لوازم و مواد آزمایشگاه و کارگاه مدرسه باید از ایمنی لازم برخوردار بوده و کار در آزمایشگاه و کارگاه تحت نظارت کافی انجام گیرد. وسایل بازی در حیاط دارای ایمنی و استاندارد باشند.

۱۲. وضعیت
موارد ایمنی
برای پیشگیری
از حوادث مدرسه
را استاندارد کنید

پیوست دوازده

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱۴. اتفکلیک و جدا سازی زباله در مبداء (فشک، ترو جامد) انجام شود

۴. وضعیت
فعالیت های
زیست محیطی
در مدرسه را
ارتقاء دهید

اگر در مدرسه اقداماتی برای تفکیک و جداسازی زباله های خشک، تر و چامد در مبداء انجام می گیرد، پسماند زباله ها توسط شهرداری جمع آوری و از محیط مدرسه خارج می گردد

۴.۲ صرفه جویی در مصرف کاغذ مانند قرار دادن کاغذهای مصرف شده در سطل های جداگانه انجام شود
اگر در مدرسه به منظور صرفه جویی و بازیافت، کاغذ های مصرف شده در سطل های جداگانه جمع آوری و تمویل شهرداری می گردد
۴.۳ دانش آموزان در رابطه با مشکلات و مسائل زیست محیطی مانند: آلودگی هوا، آلودگی آب، آلودگی و از بین رفتن خاک، آموزش ببینند

لازم است دانش آموزان با هدف حفظ محیط زیست در فصول مشکلات و مسائل زیست محیطی مانند آلودگی هوا و آب و خاک و از بین رفتن خاک و ... آموزش داده شوند .

۴.۴ دانش آموزان در رابطه با مشکل دفع پسماند و جداسازی زباله در مبداء، تولید زباله کمتر، آشنایی با ساعت جمع آوری زباله، کم کردن ضایعات، صرفه جویی در مصرف انرژی، آموزش ببینند

همچنین لازم است دانش آموزان با مفاهیم و مصداق پسماند زباله، تفکیک و جداسازی زباله در مبداء، تولید زباله کمتر، ساعت جمع آوری زباله، کم کردن ضایعات، صرفه جویی در مصرف انرژی و ... آشنایی داشته باشند

۴.۵ در مدرسه اقداماتی برای صرفه جویی در مصرف آب و انرژی انجام شود
در مدرسه اقداماتی برای صرفه جویی در مصرف آب، گاز و برق، مانند کنترل شیرهای آب و لوله ها برای رفع نشتی و چکه کردن، پنجره های دو چاره و یا استفاده از درزگیر، استفاده از لامپ های کم مصرف استاندارد و ... انجام شود

غیرقابل استناد

استانداردهای بهداشت محیط و ایمنی مدرسه

۱۵. وضعیت

فعالیت های

سرویس مدرسه

و ایمنی محیط

خارج از مدرسه

از در مدرسه را

ارتقاء دهید

۱۵،۱ سلامت جسمانی و روانی راننده بررسی شود

لازم است رانندگان سرویس به مراکز بهداشتی، درمانی مراجعه و از نظر سلامت جسمانی و روانی بررسی شوند. با مشاهده مستندات مشخص نمایید که این بررسی انجام شده است.

۱۵،۲ ایمنی داخل خودرو از نظر صندلی ها، درها و پنجره ها و کمربند ایمنی رعایت شود

ایمنی داخل خودرو از نظر صندلی ها، درها و پنجره ها و کمربند ایمنی رعایت شده است.

۱۵،۳ معاینه فنی خودرو انجام و سلامت فنی وسیله نقلیه تأیید شود

رانندگان سرویس باید برای معاینه فنی اتومبیل به مراکز مجاز مراجعه، معاینه فنی را انجام و برگه تأیید سلامت فنی خودرو را دریافت نمایند، با مشاهده برگه تأیید سلامت فنی وسیله نقلیه و در پشت و جلوی خودرو باید آرم یا تابلوهایی نصب شود که مشخص کننده آن باشد که این خودروها مفتض انتقال دانش آموزان هستند

۱۵،۴ رفتار، رانندگی و تبعیت وی از قوانین رانندگی مورد تأیید شود

رفتار، رانندگی و تبعیت وی از قوانین رانندگی مورد تأیید است

با پرسش از ۱۰٪ دانش آموزانی که از سرویس استفاده می کنند و همچنین استعلام از راهنمایی و رانندگی و ...

۱۵،۵ هنگام سوار شدن دانش آموزان به سرویس و هنگام پیاده شدن از سرویس، مراقبت لازم صورت گیرد

هنگام سوار شدن دانش آموزان به سرویس و هنگام پیاده شدن از سرویس، مراقبت لازم صورت می گیرد راننده باید در هنگام سوار و پیاده شدن دانش آموزان، به ویژه آنها که کوچک تر هستند، صبر و حوصله داشته باشد، دانش آموزان را در محل ایمن سوار و پیاده کند، قبل از حرکت از بسته بودن در خودرو مطمئن شود، در زمان پیاده کردن دانش آموز در کنار خیابان بطور کامل توقف کرده و منتظر شود که دانش آموز وارد مدرسه یا منزل خود شود و نباید پیش از اطمینان از ورود دانش آموز به مدرسه حرکت کنند، خودروی خود را تا هنگامی که دانش آموزان سوار هستند، حتی برای یک لحظه هم ترک نکنند. با پرسش از ۱۰٪ دانش آموزانی که از سرویس استفاده می کنند

۱۵،۶ در مقابل مدرسه سرعت گیر، خط کشی عابر پیاده و علائم راهنمایی احتیاط وجود دارد

اگر در مقابل مدرسه سرعت گیر، خط کشی عابر پیاده و علائم راهنمایی احتیاط وجود دارد شورای سلامت مدرسه / انجمن اولیاء و مربیان می توانند ضمن هماهنگی و همکاری با کمیته شهرستان، اداره کل آموزش و پرورش، دانشگاه علوم پزشکی از شهرداری و راهنمایی و رانندگی در اجرای این امر کمک دریافت نمایند.

۱۵،۷ در اردوهای خارج از مدرسه مراقبت لازم از نظر پیشگیری از حوادث ترافیکی، سقوط، سوختگی، مسمومیت

با گاز منواکسید کربن، عمده حیوانات، گزش جانوران زهری و ... انجام می شود

ج. در اردوهای خارج از مدرسه مراقبت لازم از نظر پیشگیری از حوادث ترافیکی، سقوط، سوختگی، مسمومیت با گاز منواکسید کربن، عمده حیوانات، گزش جانوران زهری و ... انجام می شود